

Spis treści

VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych – Walne Zebranie Delegatów	str. 2-3
Składy nowo wybranych zarządów oddziałów PTNO na kadencję 2023–2027	str. 4-5
Informacje o działalności oddziałów	str. 6-13
Awanse i wyróżnienia	str. 14-16
Konferencje naukowe	str. 17-20
Odeszli od nas	str. 21-27
Szparagowa Konferencja Prasowa Poznań 2023	str. 30-33
Spotkanie wspomnieniowe	str. 34
Przeczytaj koniecznie	str. 35-44

Szanowni Czytelnicy,
minął ważny dla nas rok 2023, w którym odbył się VI zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych w Olsztynie, połączony z konferencją naukową. Zachęcam Państwa do zapoznania się z opisem działań podejmowanych w poszczególnych oddziałach. Rozdział **Odeszli od nas** jest niestety wyjątkowo obszerny, pożegnaliśmy bowiem nieodżałowanych, aktywnych członków naszego Towarzystwa. Zachęcam też do zapoznania się z tekstami w rozdziale **Przeczytaj koniecznie**.

Redaktor naczelna
Katarzyna Seidler-Łożykowska

VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych – Walne Zebranie Delegatów

W dniach 20–22.06.2023r. odbył się w Olsztynie VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. W pierwszym dniu zjazdu na Kampusie Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego odbyło się Walne Zebranie Delegatów (WZD) PTNO. W obradach wzięło udział 34 z 39 delegatów (87%) wybranych w ośmiu oddziałach Towarzystwa, a także członkowie honorowi i zaproszeni goście.

W jawnym głosowaniu wybrano prezydium zebrania. Przewodniczącym został prof. dr hab. Stanisław Mazur, a sekretarzami dr hab. Monika Bieniasz i prof. dr hab. Ireneusz Sosna. Wybrano również Komisję Skrutacyjno-Wyborczą w składzie: dr hab. Agnieszka Najda, dr hab. Ewa Skutnik, dr hab. Iwona Szot oraz Komisję Wnioskową w składzie: prof. dr hab. Anita Biesiada i dr hab. Jacek Nawrocki.

Delegaci jednomyślnie przyjęli protokół Walnego Zgromadzenia Delegatów, które odbyło się w Warszawie w 2019 roku. Ustępujący Prezes PTNO prof. dr hab. Piotr Siwek przedstawił sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego, a skarbnik dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz sprawozdanie finansowe oraz aktualny stan finansów. Prof. dr hab. Piotr Siwek podziękował za współpracę oraz aktywną działalność członkom Zarządu Głównego oraz przewodniczącym oddziałów. Podkreślił również, że mijająca kadencja przebiegała w bardzo niesprzyjającym czasie panującej pandemii. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej przedstawiła jej przewodnicząca prof. dr hab. Marzena Błazewicz Woźniak. Komisja ta pozytywnie oceniła pracę Zarządu Głównego i przedstawiła wniosek o udzielenie absolutorium. Następnie prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, z-ca przewodniczącej Głównego Sądu Koleżeńskiego poinformował, że w minionej kadencji nie prowadzono żadnych spornych spraw. Na wniosek przewodniczącego zebrania przepro-

wadzano głosowanie nad przedstawionymi sprawozdaniami. W wyniku głosowania jednomyślnie udzielono absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu oraz przyjęto sprawozdania Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego.

Delegaci na wniosek Zarządu Głównego oraz po przedstawieniu zasług kandydata dla nauki, praktyki ogrodniczej oraz Towarzystwa, jednogłośnie przyznali godność Członka Honorowego PTNO prof. dr hab. Edwardowi Kunickiemu. Wręczone zostały również Medale 30-lecia PTNO: prof. dr hab. Markowi Siwulskiemu, dr hab. Iwonie Domagała-Świątkiewicz oraz dr Jolancie Lisieckiej.

Dyskusja, w której wzięli udział prof. dr hab. Stanisław Mazur, dr hab. Monika Bieniasz oraz dr hab. Dariusz Wrona, dotyczyła obecnej sytuacji czasopisma „Folia Horticulturae”. Wszystkie zabierające głos osoby podkreślały, że w ostatnich latach czasopismo zostało docenione i uzyskało wysoką punktację IF. Jednocześnie podkreślono duże zaangażowanie i wkład pracy przewodniczącej redakcji dr hab. Agnieszki Sękary oraz całego zespołu redakcyjnego. Wyrażono jednak opinię, że wysoka pozycja „Folia Horticulturae” nie została należycie doceniona przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, a przyznana punktacja jest zaniżona. To powoduje, że członkowie PTNO nie publikują w czasopiśmie naszego Towarzystwa. Padła również propozycja, aby podnieść opłatę za opublikowanie pracy do kwoty 1200 euro, z 50% zniżką dla członków PTNO. W podsumowaniu wypowiedzi stwierdzono, że Towarzystwo oczekuje korzystnej zmiany punktacji przyznawanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

W kolejnym punkcie zebrania delegaci wybrali nowe władze Towarzystwa na kadencję 2023–2027.

Zarząd Główny**przewodniczący** – prof. dr hab. Piotr Siwek**z-ca przewodniczącego** – dr hab. Dariusz Wrona**sekretarz** – dr hab. Agnieszka Lis-Krzyścin**zastępca sekretarza** – prof. dr hab. Anita Biesiada**skarbnik** – dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz**zastępca skarbnika** – prof. dr hab. Marzena Błazewicz-
-Woźniak**członkowie** – dr inż. Mariusz Lewandowski, dr hab.
Anna Francke, dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska
oraz przewodniczący oddziałów Towarzystwa.**Główna Komisja Rewizyjna****przewodniczący** – dr hab. Robert Gruszecki**z-ca przewodniczącego** – prof. dr hab. Janina Gajc-
-Wolska**członkowie** – prof. dr hab. Katarzyna Adamczewska-
-Sowińska, dr hab. Monika Bieniasz, dr Marek Litka**Główny Sąd Koleżeński****przewodniczący** – prof. dr hab. Józef Piróg**z-ca przewodniczącego** – dr hab. Ireneusz Ochmian**sekretarz** – dr hab. Andrzej Pacholczak

Nowo wybrany Prezes PTNO prof. dr hab. Piotr Siwek podziękował delegatom za zaufanie i wyraził nadzieję na dalszą współpracę.

Na zakończenie Walnego Zebrania Delegatów Komisja Wnioskowa sformułowała następujące wnioski:

1. Podniesienie opłaty za artykuły umieszczane w czasopiśmie „Folia Horticulturae”, przy 50% zniżce dla członków PTNO opłacających składki.
2. Kontynuowanie starań o pozyskanie środków na finansowanie wydań czasopisma „Folia Horticulturae” oraz działalności Towarzystwa.
3. Złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie punktacji przyznanej czasopismu „Folia Horticulturae” przez Ministerstwo.
4. Złożenie wniosków do władz uczelni o obniżenie pensum dla redaktorów „Folia Horticulturae”.
5. Podniesienie rocznej składki członkowskiej z 50 do 100 zł.
6. Aktualizowanie na bieżąco list członków Towarzystwa oraz umieszczanie ich na stronach oddziałów PTNO.
7. Umieszczanie webinarów organizowanych przez oddziały na platformie internetowej dostępnej dla wszystkich członków Towarzystwa.

Wszyscy delegaci poparli proponowane wnioski w głosowaniu.

dr hab. Monika Bieniasz
oraz prof. dr hab. Ireneusz Sosna, sekretarze WZD
dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska
redaktor Biuletynu

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka” towarzyszącej VI Zjazdowi PTNO, która odbyła się w dniach 21–22. czerwca 2023 roku, zamieszczono na stronie internetowej PTNO.

Składy nowo wybranych zarządów oddziałów PTNO na kadencję 2023–2027

Oddział w Krakowie

przewodnicząca	dr hab. Elżbieta Jędraszczyk	skarbnik	dr Joanna Gil
z-ca przewodniczącej	dr hab. Jacek Nawrocki	członek	mgr inż. Łukasz Wojtas
sekretarz	dr hab. Jan Błaszczak		

Oddział w Lublinie

przewodnicząca	dr hab. Agnieszka Najda	sekretarz	dr hab. Iwona Szot
z-ca przewodniczącej	prof. dr hab. Marzena Błazewicz- -Woźniak	skarbnik	dr Paweł Michalski
		członek	dr hab. Barbara Hawrylak-Nowak

Oddział w Olsztynie

przewodnicząca	dr hab. Anna Bieniek	skarbnik	dr inż. Łucja Michalik
z-ca przewodniczącej	dr hab. Sławomir Krzebietke	członkowie	dr hab. inż. Anna Francke
sekretarz	dr inż. Bogumił Markuszewski		

Oddział w Poznaniu

przewodnicząca	dr Jolanta Lisiecka	skarbnik	dr Joanna Bykowska
z-ca przewodniczącej	dr hab. Agnieszka Krzywińska- -Bródka	członkowie	dr hab. Anita Schroeter-Zakrzewska, prof. dr hab. Marek Siwulski, dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska
sekretarz	dr Piotr Czuchaj		

Oddział w Skierniewicach

przewodnicząca	dr hab. Agnieszka Masny	skarbnik	mgr inż. Łukasz Seliga
z-ca przewodniczącej	dr inż. Mariusz Lewandowski	członkowie	dr hab. Małgorzata Podwyszyńska
sekretarz	dr Anita Kuras		

Oddział w Szczecinie

przewodnicząca	dr Kamila Bojko	skarbnik	dr hab. Agnieszka Zawadzińska
z-ca przewodniczącej	dr hab. Piotr Chełpiński	członkowie	dr hab. Grzegorz Mikiciuk, mgr inż. Rafał Piechocki
sekretarz	dr hab. Ireneusz Ochmian		

Oddział w Warszawie

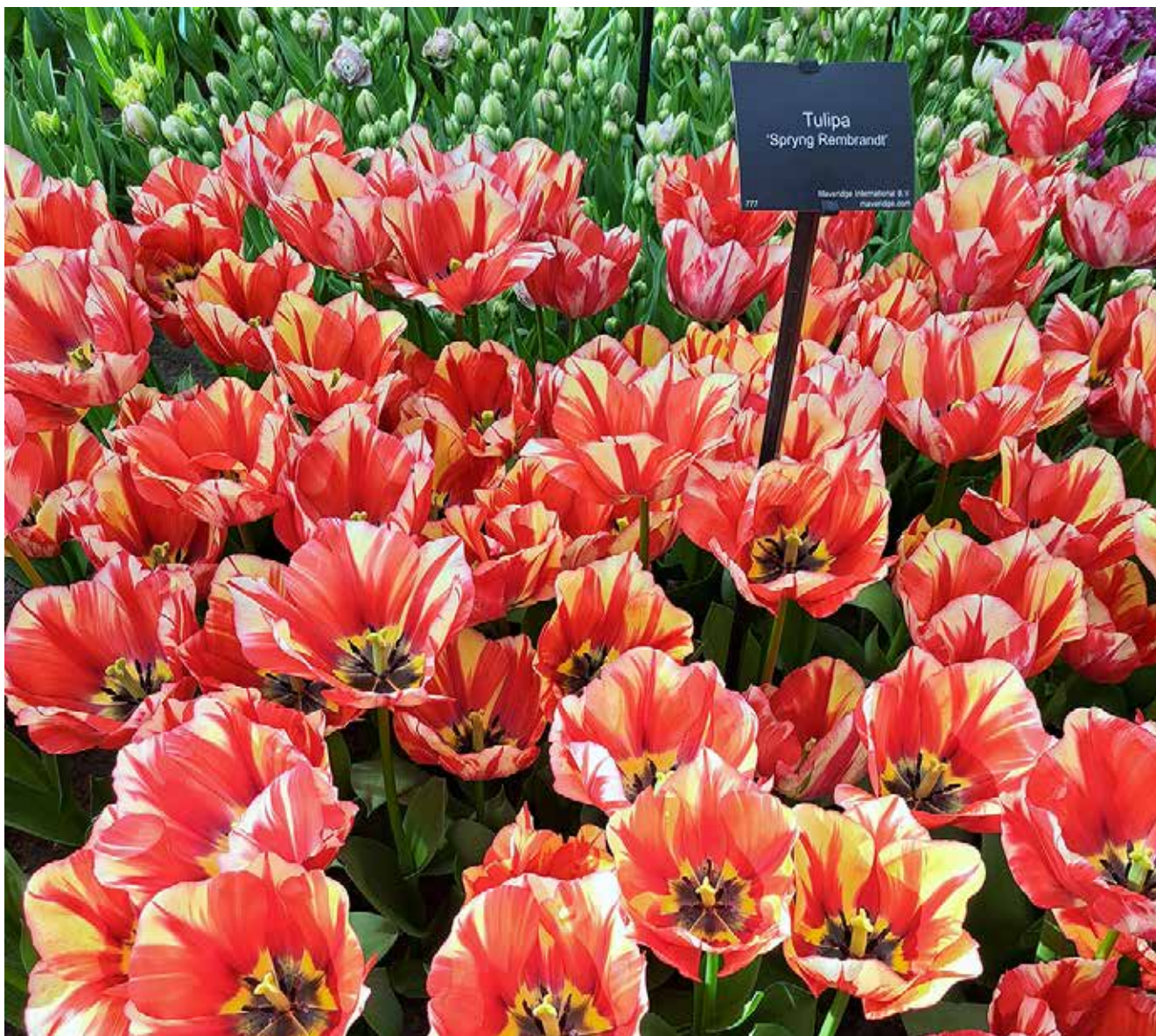
przewodnicząca dr hab. Ewa Skutnik
z-ca przewodniczącej dr Wojciech Kowalczyk
sekretarz dr hab. Marzena Wińska-
-Krysiak

skarbnik dr Ewelina Pióro-Jabrucka
członkowie dr hab. Andrzej Pacholczak,
dr Tomasz Krupa,
dr hab. Dawid Olewnicki

Oddział we Wrocławiu

przewodniczący dr hab. Ireneusz Sosna
z-ca przewodniczącego dr hab. Maria Licznar-
-Małańczuk
sekretarz dr inż. Piotr Chohura
skarbnik dr inż. Janusz Mazurek

członkowie prof. dr hab. Katarzyna Adamczewska-
-Sowińska,
prof. dr hab. Anita Biesiada,
dr hab. Przemysław Bąbelewski

Informacje o działalności oddziałów

Oddział w Krakowie

17.05.2023 r. odbyło się walne zebranie członków krakowskiego oddziału PTNO, na którym wybrano nowy zarząd na kadencję 2023–2027.

1.12.2023 r. na spotkaniu oddziału dr hab. Monika Bieniasz i dr hab. Barbara Nowak wygłosiły wykład pt. „Nieznane ścieżki Madagaskaru – opowieść o spełnionym marzeniu, przepięknej przyrodzie i wielkiej przyrodzie”. Wykładu wysłuchało stacjonarnie 47 osób i 5 w trybie online.

Członkowie krakowskiego oddziału PTNO brali też aktywny udział w wielu wymienionych poniżej przedsięwzięciach.

XXI Ogólnopolskie Dni Owada – wykład pt. „Owady sprzymierzeńcy człowieka” wygłosiła dr hab. Elżbieta Wojciechowicz-Żytko, 2.06.2023 r.

Konferencja Naukowa „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka”, zorganizowana w ramach VI Zjazdu PTNO w dniach 21–22.06.2023 r. w Olsztynie – referaty wygłosili: dr inż. Bożena Szewczyk-Taranek, dr hab. Anna Kapczyńska, dr hab. Monika Bieniasz, dr hab. Jan Błaszczyk, dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz i prof. dr hab. Piotr Siwek. Członkowie oddziału zaprezentowali również osiem posterów.

Winobranie w Stacji Doświadczalnej Katedry Ogrodnictwa w Garlicy Murowanej, zorganizowane 9.09.2023 r. W wydarzeniu tym wzięło udział ponad 350 osób. Impreza została zorganizowana pod kierunkiem dr hab. Macieja Gąstoła.

Opracowanie projektu zagospodarowania wysp środkowych rond komunikacyjnych na drogach wojewódzkich Małopolski – w ramach programu województwa małopolskiego pn.: „Rewitalizacja wysp rond w ciągu dróg wojewódzkich”, realizowanego przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie we wrześniu 2023 r. przez zespół naukowców UR pod kierunkiem prof. dr hab. Józefa Hernika (Katedra Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu URK) oraz prof. dr hab. inż. Bożeny Pawłowskiej (Katedra Roślin Ozdobnych i Sztuki Ogrodowej).

I Festiwal Dyni na terenie stacji doświadczalnej Katedry Ogrodnictwa w Mydlnikach, 10.10.2023 r. Katedra Ogrodnictwa zaprezentowała swoje gigantyczne okazy dyni (ważące 240–270 kg), bogactwo form, kształtów i kolorów dyni ozdobnej oraz przygotowała dynie w wersji glamour. W konkursie na największą dynię wygrała dynia o pysznej nazwie Kruszyna i wadze 42 kg, którą wyprodukowali i przywieźli na festiwal uczniowie Zespołu Szkół Kształcenia Rolniczego w Nowym Targu. Całe przedsięwzięcie zostało zorganizowane i przygotowane przez pracowników Katedry Ogrodnictwa pod kierunkiem dr hab. Macieja Gąstoła.

Szkolenie połączone z konferencją pt. „Technologia uprawy selera w świetle założeń Europejskiego Zielonego Ładu”, zorganizowane w Stacji Doświadczalnej Katedry Ogrodnictwa w Mydlnikach dnia 17.10.2023 r. przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach, Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa oraz Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych. W szkoleniu uczestniczyli producenci, doradcy i młodzież ze szkoły rolniczej, łącznie około 90 osób. W ramach konferencji członkowie PTNO wygłosili trzy referaty: „Wartość odżywcza i wykorzystanie selerów w codziennej diecie”, dr hab. Elżbieta Jędraszczyk; „Nawożenie selerów w uprawie konwencjonalnej i ekologicznej”, dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz oraz „Najważniejsze problemy w ochronie selerów przed patogenami”, dr hab. Jacek Nawrocki. Krakowski oddział PTNO liczy obecnie 40 członków.

Oddział w Lublinie

Oddział był współorganizatorem IV Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych, w ramach którego komisja złożona z członków oddziału PTNO przyznała cztery dyplomy.

23.11.2023 r. zorganizowano posiedzenie naukowe, podczas którego studentka IV roku kierunku zielarstwo i fitoprodukty wygłosiła referat pt. „Zioła i zdrowe nawyki w świetle Ajurwedy”. Spotkanie zorganizowane we współpracy z Międzywydziałowym Kołem Naukowym Herba Medica odbyło się w formie hybrydowej. Członkowie oddziału brali aktywny udział w projektach badawczych, prowadzili ekspertyzy, lekcje otwarte, warsztaty i szkolenia dla podmiotów zewnętrznych.

Oddział w Olsztynie

W czerwcu w związku ze organizowanym w dniach 20–22.06.2023 r. w Olsztynie VI Zjazdem PTNO i Konferencją Naukową pt. „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka” wielokrotnie w miarę potrzeb odbywały się spotkania komitetu organizacyjnego, do którego należało większość członków olsztyńskiego oddziału PTNO.

W dniach 26–27.08.2023 r. członkowie olsztyńskiego oddziału PTNO byli współorganizatorami spotkań pod hasłem „Rośliny wokół nas” na XXIX Targach Rolniczych agroWarmia w Gryźlinach k. Olsztyna. W ramach panelu „Ogrodowy zawrót głowy” prowadzili prelekcje, warsztaty oraz konkursy dla dzieci i dorosłych.

W dniach 20–22.09.2023 r. członkowie olsztyńskiego oddziału PTNO uczestniczyli w XXI Olsztyńskich Dniach Nauki i Sztuki. Przygotowali wystawy i warsztaty o następującej tematyce: „Ogród pełen niespodzianek”, „Ogrodowe rarytasy”, „Mniej znane rośliny ogrodnicze”, „Jem zdrowo i kolorowo”, „Poznajmy rośliny naszych ogrodów”.

W dniach 23–24.09.2023 r. członkowie olsztyńskiego oddziału PTNO w ramach szkolenia dla Instruktorów oraz kandydatów na Instruktora ogrodów działkowych w Waplewie prowadzili wykłady na następujące tematy: „Mniej znane gatunki sadownicze”, „Owoce mniej znane w nalewkach pożądane”, „Ochrona roślin sadowniczych”.

Oddział w Poznaniu

W 2023 r. oddział poznański zorganizował pięć spotkań oraz wycieczkę.

Pierwsze spotkanie odbyło się 24.02.2023 r. i uczestniczyło w nim 21 osób.

Podczas tego wydarzenia dr Anna Forycka z Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich PIB, Zakładu Hodowli i Botaniki Roślin Użytkowych, Ogród Roślin Leczniczych w Plewiskach przedstawiła referat pt. „Zróżnicowanie wewnątrzgatunkowe arcydzięgla litwora (*Angelica archangelica* L.) w Polsce”.

Następnie mgr sztuki Karolina Bera ze Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Oskara Kolberga w Szczecinku, specjalność rytmika, założycielka Folkowej Akademii Pianina oraz mgr sztuki Zuzanna Bera z Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Poznaniu i Samorządowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tarnowie Podgórnym, specjalność rytmika, założycielka Folkowej Akademii Pianina przedstawiły swoje wrażenia podczas wystąpienia zatytułowanego „Spotkanie z Arktyką”.

W drugim spotkaniu, które odbyło się 24.03.2023 r., wzięło udział 30 osób.

Podczas tego wydarzenia mgr Kingsley Chinazor Unegbu (Nigeria), laureat XIX edycji konkursu PTNO na najlepszą pracę magisterską w 2022 r. przedstawił referat pt. „The morphological and fluorescence parameters of kale microgreens cultivated under different light spectrum”.

Następnie mgr hist. szt. Marianna Czerwińska, adiunkt muzealny, kurator Działu Tkanin w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu przedstawiła prezentację pt. „Spacer po łące. Kwiaty na tkaninach w Muzeum Sztuk Użytkowych”.

Dr Ewa Dankowska-Baranowska i prof. dr hab. Tadeusz Baranowski – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu zaprezentowali swoje wrażenia z kolejnej podróży pt. „Azerbejdżan kraj nafty, ognia, wulkanów błotnych i... wina”.

Trzecie spotkanie odbyło się 21.04.2023 r. i uczestniczyły w nim 22 osoby.

Prof. dr hab. Paweł Chmielarz – PAN Kórnik, Instytut Dendrologii, Zakład Biologii Rozwoju przedstawił referat pt. „Krnąbrne dęby”.

Prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu przedstawił wykład pt. „Jordania od czasów biblijnych do współczesności”.

26.05.2023 r. odbyło się Walne Zebranie Wyborcze członków oddziału, w którym uczestniczyło 19 osób. W trakcie zebrania przedstawiono sprawozdanie z działalności Zarządu oddziału, sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za lata 2019–2023. Odbyły się wybory nowego Zarządu oddziału, Komisji Rewizyjnej i delegatów na VI Walny Zjazd PTNO w Olsztynie. Podczas zebrania dr Ewa Dankowska-Baranowska i prof. dr hab. Tadeusz Baranowski wygłosili prelekcję pt. „Z wizytą w Pakistanie – cywilizacja doliny Indus”.

2.06.2023 r. członkowie i sympatycy PTNO, łącznie 15 osób, uczestniczyli w wycieczce, podczas której odwiedzili Grupę Producentów Rozsad Krason® – największego w Polsce producenta rozsady warzyw szklarniowych i gruntowych oraz zwiedzili Piotrków Trybunalski.

17.11.2023 r. odbyło się spotkanie poświęcone pamięci dwóch zmarłych profesorów: prof. dr hab. dr h.c. Tadeusza Hołubowicza – inicjatora i współzałożyciela oraz członka honorowego Polskiego Towarzystwa

Nauk Ogrodniczych oraz prof. dr hab. Mieczysława Czekałskiego – członka komitetu redakcyjnego Biuletynu PTNO od początku jego istnienia, czyli od 1993 r.

Członkowie oddziału brali też udział w licznych wydarzeniach, między innymi w konkursie „Zielony Poznań” organizowanym przez Urząd Miejski w Poznaniu jako członkowie jury konkursu oraz prowadzący warsztaty. Uczestniczyli także w Nocy Naukowców i XXVI Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki oraz w Międzynarodowej Wystawie Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu „Gardenia”.

Poznański oddział PTNO był sponsorem VI Konferencji Naukowo-Warsztatowej „Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne”, która odbyła się 23.08.2023 r. w Poznaniu. W konferencji wzięło udział ponad 150 osób. Członkowie oddziału brali udział w pracach komitetu organizacyjnego oraz w części referatowej i warsztatowej konferencji. Byli to: dr hab. Agnieszka Krzemińska-Bródka, dr hab. Anita Schroeter-Zakrzewska, dr inż. Jolanta Lisiecka, dr hab. Piotr Lewandowski i dr inż. Piotr Czuchaj.

Oddział PTNO w Poznaniu liczy aktualnie 63 członków, w tym dwóch członków honorowych oraz 10 członków wspierających.

Oddział w Skierniewicach

29.05.2023 r. odbyło się Walne Zebranie Członków skierniewickiego oddziału PTNO, na którym wybrano Zarząd oddziału, Komisję Rewizyjną na nową kadencję oraz delegatów na Walny Zjazd PTNO w Olsztynie. Omówiono również bieżące sprawy i dyskutowano o planach działalności w najbliższych miesiącach.

Członkowie skierniewickiego oddziału PTNO brali aktywny udział w organizacji następujących konferencji, spotkań oraz seminariów naukowych i upowszechnieniowych.

7.02.2023 r. w Warszawie odbyło się posiedzenie Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podczas której prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt z Instytutu wygłosiła referat pt. „Zastosowania bionawozów w polskim rolnictwie oraz perspektyw ich wdrażania, zgodnie ze strategią Europejskiego Zielonego Ładu”.

20.04.2023 r. Instytut Ogrodnictwa odwiedzili przedstawiciele Wspólnotowego Urzędu Odmian Roślin (Community Plant Variety Office – CPVO) oraz Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) w Słupi Wielkiej. Ze strony Instytutu w spotkaniu uczestniczyli także dr hab. Agnieszka Masny – kierownik Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych, prof. dr hab. Stanisław Pluta oraz członkowie PTNO, którzy zapoznali gości z badaniami i osiągnięciami Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych. W trakcie dyskusji uczestnicy spotkania wymienili się doświadczeniami dotyczącymi kontroli przestrzegania prawa własności intelektualnej do odmian przez licencjobiorców i szkółkarzy. Omówili również kwestię skuteczności działań prawnych podjętych w celu egzekwowania wyłącznego prawa hodowcy do odmiany i ograniczenia nielegalnego obrotu materiałem szkółkarskim.

25–27.04.2023 r. w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą odbyło się szkolenie, zorganizowane przez COBORU, dotyczące uprawy, ochrony i pielęgnacji porzeczek. Podczas tego wydarzenia prof. dr hab. Stanisław Pluta wygłosił dwa wykłady: „Hodowla twórcza porzeczek czarnej w InHort Skierniewice i na świecie” oraz „Najważniejsze cechy użytkowe nowych odmian porzeczek czarnych, kierunki hodowli na przyszłość”.

25.07.2023 r. w Instytucie Ogrodnictwa odbyły się II Warsztaty z cyklu „Innowacje w ekologicznych uprawach ogrodniczych – nauka i wiedza w praktyce” Spotkanie zorganizowane zostało w ramach projektów: ResBerry, EXCALIBUR, BioHortiTech oraz EcoNutri, które w zakresie swoich badań mają tematykę związaną z ekologiczną produkcją roślinną. Prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt wygłosiła wykład pt. „Dogłębne stosowanie płynnych biopreparatów w ekologicznej produkcji truskawek i malin – projekty ResBerry i EcoNutri”.

5.10.2023 r. w Instytucie Ogrodnictwa dr Mariusz Lewandowski (członek ZG PTNO, a także wiceprezes ZTORU) gościł przedstawicieli Związku Twórców Odmian Roślin Uprawnych. Na spotkaniu zaprezentował osiągnięcia Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych, a następnie oprowadził gości po tunelach i kwaterach doświadczalnych w Sadzie Pomologicznym w Skierniewicach. Goście przyjrzeni się również pracy laboratorium biologii molekularnej i biotechnologii Pracowni Genetyki i Hodowli Roślin Sadowniczych, o której opowiedziała dr Sylwia Keller-Przybyłkiewicz.

22.11.2023 r. gościliśmy dr Francois Laurensa – Przewodniczącego International Society for Horticultural Science ISHS. Na spotkaniu obecni byli również członkowie skierniewickiego oddziału PTNO: prof. dr hab. Małgorzata Korbin i dr hab. Agnieszka Masny. Dr Francois Laurens miał możliwość zwiedzania nowoczesnych laboratoriów Instytutu: Centrum Przetwórstwa Produktów Ogrodniczych (CPPO) oraz Regionalnego Centrum Bioróżnorodności Ogrodniczej (RCBO). Ponadto dr hab. Agnieszka Masny zapoznała dr Francois Laurensa z bardzo bogatym programem działalności i osiągnięciami Pracowni Genetyki i Hodowli Roślin Sadowniczych Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych, co spotkało się ze szczególnym zainteresowaniem, gdyż Przewodniczy ISHS jest hodowcą drzew ziarnkowych.

5.12.2023 r. w ramach współpracy między skierniewickim i warszawskim oddziałem PTNO, Instytut Ogrodnictwa odwiedzili studenci Wydziału Biologii i Biotechnologii SGGW pod opieką prof. dr hab. Grzegorza Bartoszewskiego. Podczas pobytu w Instytucie studenci zapoznali się z działalnością jednostki. Prelegentami byli również członkowie oddziału, którzy wygłosili referaty pt. „Kierunki badań i osiągnięcia w hodowli nowych odmian roślin sadowniczych w Instytucie Ogrodnictwa – PIB” – dr inż. Mariusz Lewandowski, „Hodowla poliploidalna jabłoni” – dr hab. M. Podwyszyńska, „Zastosowanie markerów molekularnych i metod biotechnologicznych w ogrodnictwie” – dr Sylwia Keller-Przybyłkiewicz.

Oddział skierniewicki liczy 41 członków, w tym 18 emerytów.

Oddział w Szczecinie

10.03.2023 r. odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków szczecińskiego oddziału PTNO. Sprawozdanie z działalności oddziału przedstawił przewodniczący dr hab. inż. Piotr Chełpiński. Przewodniczący zaprezentował też najbliższe plany działalności oddziału oraz zapoznał zebranych z harmonogramem spotkań. Skarbnik dr hab. inż. Agnieszka Zawadzińska poinformowała zebranych o aktualnym stanie finansów. Następnie dokonano wyboru Zarządu Oddziału. Następnie mgr inż. Thomas Zisopulos z firmy INNIGO wygłosił niezwykle interesujący wykład nt. produkcji ekologicznej.

Oddział w Warszawie

3.03.2023 r. odbyło się zebranie Zarządu oddziału PTNO, które dotyczyło opracowania planu działania na bieżący rok (ustalenie terminów spotkań oraz weryfikacja propozycji wykładów tematycznych, zaproponowanych do końca czerwca 2023 r.).

27.03.2023 r. odbyło się zebranie podsumowujące działalność Zarządu oddziału w roku 2022.

18.04.2023 r. odbyło się zebranie wyborcze. Po przedstawieniu sprawozdania z działalności Zarządu oddziału w latach 2019–2022 zostały przeprowadzone wybory.

8.11.2023 r. odbyło się zebranie Zarządu Oddziału, na którym dyskutowano nad pozyskaniem sponsorów na jego działalność.

13.12.2023 r. odbyło się spotkanie bożonarodzeniowe członków Oddziału.

Oddział zorganizował następujące wykłady:

27.03.2023 r. – „Fizjologia roślin mięsożernych”, wykładowca mgr Agnieszka Wal.

08.11.2023 r. – „Wieczne chemikalia – droga do naszego otoczenia i nas”, wykładowca prof. dr hab. Stanisław Gawroński (stacjonarnie i nagranie na platformie YouTube). Wykład dotyczył wiecznych chemikaliów, dróg rozprzestrzeniania w otoczeniu i wnikania do organizmów żywych.

13.12.2023 r. – „Zapomniana metoda badania stresu wodnego u drzew. Pomiar potencjału wodnego pnia i liści za pomocą komory ciśnieniowej Scholandera”, wykładowca dr Tatiana Swoczyna (stacjonarnie i nagranie na platformie YouTube). Pomiar potencjału wodnego liści i pnia stosowany jest w leśnictwie i uprawach sadowniczych oraz winnicach w celu określenia stresu wodnego u roślin drzewiastych. Jest nieinwazyjny dla drzew (do badania pobiera się jedynie liście lub końce pędów) oraz możliwy do wykorzystania w pracy terenowej. Jednak stosowana do tego komora ciśnieniowa Scholandera nie wyklucza wykorzystania tej metody do detekcji stresu suszy również u innych roślin, np. w badaniach nad roślinami rabatowymi lub warzywnymi.

19.09.2023 r. odbył się wyjazd terenowy do Szkółki Daglezja w Rykach (szkółka państwa Majów) i Szkółki Roślin Wrzosowatych w Witowicach k. Końskowoli (szkółka państwa Majewskich). Zapoznano się z pięknymi ogrodami pokazowymi – w pierwszym z zachwycającymi rabatami traw ozdobnych, a w drugim z kwitnącymi wrzosami i innymi pokrewnymi gatunkami.

Ponadto członkowie oddziału brali udział w następujących wydarzeniach:

Wykład dla słuchaczy Ursynowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, „Keukenhof – holenderski ogród roślin cebulowych”, wykładowca dr hab. Ewa Skutnik (24.03.2023 r.).

Wykład dla uczestników XII Wystawy Tulipanów Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Warszawa, wykładowca dr hab. Dariusz Sochacki (25.03.2023 r., online).

Szkolenia dla Związku Szkółkarzy Polskich (wydawanie certyfikatów) w zakresie sadzenia, pielęgnacji i rozmnażania wybranych gatunków krzewów ozdobnych, wykładowca dr hab. Andrzej Pacholczak (10.03.2023 r., 17.03.2023 r., 13.04.2023 r., 5.10.2023 r., 12.10.2023 r., 19.10.2023 r.).

Szkolenie w zakresie ekologii dla mieszkańców Wyszkowa podczas pikniku „Złap klimat w Wyszkanie”, wykładowca dr hab. Marzena Wińska-Krysiak (19.06.2023 r.).

Wykład dla uczestników Dnia Dyni zorganizowanego w Ogrodzie Botanicznym – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN w Powsinie, wykładowca prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski (14.10.2023 r.).

Wykład online z nowego cyklu webinarów „Pożyteczne, inspirujące i intrygujące – cała prawda o roślinach” dla członków Polskiego Towarzystwa Botanicznego. „Per-polifluoroalkilowe substancje (PFAS)”, wykładowca prof. dr hab. Stanisław Gawroński (25.09.2023 r.).

Wykład dla słuchaczy Ursynowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, „Świat traw ozdobnych – jak obudzić uśpione zmysły”, wykładowca dr hab. Ewa Skutnik (21.11.2023 r.).

Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczej (eliminacje centralne) XLVI edycja. Koordynator bloku – Ogrodnictwo dr hab. Andrzej Pacholczak (14.04.2023 r.).

Oddział we Wrocławiu

W okresie sprawozdawczym członkowie Oddziału byli uczestnikami bądź organizatorami licznych przedsięwzięć związanych z popularyzacją wiedzy ogrodniczej. Zorganizowano cztery spotkania plenarne oraz pięć wyjazdów terenowych.

26.01.2023 r. miał miejsce wyjazd do firmy VITROFLORA, w trakcie którego zwiedzano gospodarstwo szkółkarskie roślin ozdobnych w miejscowości Trzęsacz koło Bydgoszczy (6 ha szklarni).

Na zebraniu naukowym 25.04.2023 r. dr inż. Cecylia Uklańska-Pusz wygłosiła referat pt. „Jedźmy grzyby, na zdrowie”. Wręczono również zaległe nagrody PTNO za najlepsze prace magisterskie w latach 2021 i 2022. Tego samego dnia odbyło się także Walne Zebranie członków Oddziału, na którym dokonano wyboru władz na następną kadencję oraz delegatów na Walne Zebranie PTNO w Olsztynie.

25-28.04.2023 r. zorganizowano wyjazd studyjny do Holandii, w trakcie którego odwiedzono ogród botaniczny Keukenhof (wystawa roślin cebulowych) oraz ogrody tematyczne Appelthorn.

25.05.2023 r. zorganizowano wyjazdowe spotkanie Oddziału, podczas którego zwiedzano gospodarstwo sadownicze państwa Pagaczów w Białej Rządowej i szkółkę roślin ozdobnych Blabuś w okolicach Wielunia.

26.05.2023 r. członkowie towarzystwa wygłosili dwa referaty: „Dobór roślin sadowniczych do ogrodów przydomowych” autorstwa dr inż. Eweliny Gudarowskiej i „Drzewa i krzewy do ogrodów wiejskich”

autorstwa dr. hab. Przemysława Bąbelewskiego w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju Wsi Lipowa pt. „Ochrona i odtwarzanie ekosystemów terenów wiejskich”.

29–31.05.2023 r. zorganizowano wyjazd studyjny do Lednic na Morawach, podczas którego zwiedzano parki w tym mieście oraz w pobliskich Valticach, jak również narodową winotekę. Nawiązano również kontakty naukowe z pracownikami Wydziału Ogrodnictwa Mendel University – Brno.

22.09.2023 r. w ramach XXVI Dolnośląskiego Festiwalu Nauki członkowie oddziału wraz z Kołem Naukowym Sadowników zorganizowali wystawę pt. „Stare odmiany jabłoni – czy o nich pamiętamy”.

10.10.2023 r. na zebraniu naukowym mgr inż. Joanna Bykowsy wygłosiła referat pt. „Badania nad doskonaleniem technologii uprawy pomidora polowego (*Lycopersicon esculentum* Mill.)”, przedstawiając główne tezy swojej rozprawy doktorskiej.

7.11.2023 r. miał miejsce wyjazd członków Oddziału oraz studentów Ogrodnictwa na „Zielony Show-Room” w Gospodarstwie Szkółkarskim Ciepłucha w Konstancynie Łódzkiej (oferta 11 szkótek drzew i krzewów ozdobnych).

24.11.2023 r. w ramach Międzynarodowych Targów Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu GARDENIA w Poznaniu dr hab. inż. Katarzyna Wróblewska wygłosiła referat pt. „Nowoczesne trendy w zazielenianiu dachów zielonych”.

1.12.2023 r. zorganizowano spotkanie, na którym wygłoszono dwa referaty: „Winnice i winiarnie Rumunii i Mołdawii” autorstwa dr inż. Marty Czaplickiej oraz „Wykorzystanie słomy z miskanta jako podłoża do uprawy wybranych roślin ogrodniczych”, w ramach którego mgr inż. Magdalena Panczerz przedstawiła główne tezy swojej rozprawy doktorskiej.

4.12.2023 r. gościliśmy przedstawicieli gospodarstwa Bjertnaes&Hoel z Norwegii, w którym studenci UPWr odbywają praktyki. W trakcie spotkania goście przedstawili referat pt.: „Nowoczesne technologie produkcji sadzeniaków w technologii in vitro” oraz „Regeneratywna uprawa gleby” autorstwa mgr inż. Bartosza Ratausznika, mgr inż. Patrycji Frankowskiej i Asmunda Bjeartnesa.

W 2023 r. do wrocławskiego Oddziału PTNO zapisały się dwie osoby, a łącznie liczył on 24 osoby.

Awanse i wyróżnienia

Tytuł profesora nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo uzyskali:

dr hab. inż. Andrzej Sałata z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
dr hab. inż. Roman Rolbiecki z Politechniki w Bydgoszczy
dr hab. Bożena Matysiak z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach
dr hab. Stanisław Pluta z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo uzyskali:

dr inż. Agata Dziwulska-Hunek z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
dr Piotr Kamiński z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Stopień doktora nauk w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo uzyskali:

mgr inż. Anna Forycka z Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu
mgr Natalia Bielska z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
mgr. inż. Jan Gębara z Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Szczecinie.

Medal PTNO otrzymali:

dr inż. Jolanta Lisiecka z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
prof. dr hab. Marek Siwulski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Złoty Medal za Długoletnią Służbę uzyskał:

dr hab. Grzegorz Łysiak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Nagrodę JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za całokształt dorobku otrzymała:

prof. dr hab. Hanna Boniecka – indywidualna III stopnia.

Nagrodę JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za osiągnięcia naukowe udokumentowane publikacjami otrzymali:

dr inż. Roman Andrzejak – zespołowa III stopnia
prof. dr hab. Hanna Boniecka – zespołowa III stopnia
dr hab. Beata Janowska, prof. UPP – zespołowa III stopnia
prof. dr hab. Marek Siwulski – zespołowa III stopnia.

Nagrodę JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za zaangażowanie w promocję UPP otrzymała:

dr inż. Jolanta Lisiecka – zespołowa I stopnia.

Nagrodę indywidualną I stopnia JM Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie za całokształt otrzymały:

prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska
dr hab. Katarzyna Kowalczyk.

Nagrodę indywidualną III stopnia JM Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie za osiągnięcia naukowe otrzymał:

prof. dr hab. Piotr Latocha.

Nagrodę JM Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie za osiągnięcia organizacyjne otrzymali:

prof. dr hab. Kazimierz Tomala – indywidualna I stopnia

dr hab. Dariusz Wrona – indywidualna II stopnia

dr hab. Marzena Wińska-Krysiak – indywidualna III stopnia

dr Mariola Wrochna, dr hab. Marzena Wińska-Krysiak, dr Karolina Nowakowska, dr Sebastian Przybytko, dr Małgorzata Mirgos – zespołową II stopnia.

Oznakę Honorową „Za Zasługi dla SGGW” przyznaną przez Senat Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie otrzymał:

prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski.

Nagrodę indywidualną JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu za osiągnięcia naukowe otrzymały:

prof. dr hab. inż. Katarzyna Adamczewska-Sowińska

dr inż. Marta Czaplicka.

Nagrodę JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu dla nauczycieli akademickich za osiągnięcia dydaktyczne otrzymali:

prof. dr hab. inż. Katarzyna Adamczewska-Sowińska, dr inż. Piotr Chohura – zespołowa

dr hab. Przemysław Bąbelewski – indywidualna

dr inż. Ewelina Gudarowska – indywidualna.

Nagrodę indywidualną JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu za osiągnięcia organizacyjne otrzymał:

prof. dr hab. inż. Adam Szewczuk.

Medal Komisji Edukacji Narodowej otrzymała:

dr hab. Elżbieta Jędrzczyk z Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Ministerstwo Edukacji i Nauki przyznało pośmiertnie prof. dr hab. Edwardowi Żurawiczowi medal Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas. W uzasadnieniu podkreślono wysiłki i osiągnięcia naukowców (nagrodzony został również prof. dr hab. Piotr Sobiczewski), które stanowią wyjątkowy wkład w poszerzanie wiedzy i umiejętności oraz przekładają się na postęp społeczny i gospodarczy, przyczyniający się do rozwoju polskiej nauki oraz podnoszenia jakości edukacji w kraju.

Prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt została laureatką nagrody „Naukowiec Przyszłości 2023” w kategorii: Kobieta nauki, która zmienia świat. Pani profesor wyróżniona została za działania podjęte w ramach realizacji projektu badawczego „Opracowanie technologii innowacyjnych nawozów mineralnych wzbogaconych

mikrobiologicznie” oraz pozytywne podejście do upowszechniania dotychczasowych wyników przedsięwzięć wśród całego społeczeństwa. Nagroda została wręczona podczas Forum Inteligentnego Rozwoju w Uniejowie.

Tytuł medialnego ambasadora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu otrzymała dr inż. Jolanta Lisiecka.

Redaktorem naczelnym czasopisma „Folia Horticulturae” został dr hab. Grzegorz Łysiak z UP w Poznaniu. Do Komitetu Naukowego Biotechnologii PAN wybrano prof. dr hab. Rafała Barańskiego, a do Komitetu Nauk Agronomicznych PAN – prof. dr hab. Rafała Barańskiego i prof. dr hab. Dariusza Grzebelusa.

W skład Polskiej Komisji Akredytacyjnej na lata 2024–2027 została powołana dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz.

Prof. dr hab. K. Adamczewska-Sowińska, jako członek zespołu, uzyskała patent udzielony przez Urząd Patentowy RP na wynalazek „Komponent uprawowy, sposób jego wytwarzania, organiczne podłoże uprawowe oraz zastosowanie zrębków wierzby”.

XX Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTNO w dniu 8.12.2023 r. zatwierdzone zostały wyniki kolejnej edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej. Oto nagrodzone osoby w poszczególnych oddziałach:

Oddział krakowski – mgr inż. Mateusz Kot za pracę pt. „Projekt ogrodu przydomowego z elementami małej retencji wodnej w Medyni Łańcuckiej” wykonaną pod kierunkiem dr inż. Justyny Mazur

Oddział lubelski – konkurs nie odbył się z powodu braku prac magisterskich

Oddział olsztyński – brak prac z zakresu ogrodnictwa

Oddział poznański – mgr inż. Natalia Ochowiak-Bober za pracę pt. „Ocena stanu zabytkowych alei lipy szerokolistnej (*Tilia platyphyllos* Scop.) w Luboniu”, wykonaną pod kierunkiem dr hab. Tomasza Kleibera w Katedrze Fizjologii Roślin

Oddział szczeciński – konkurs nie odbył się

Oddział warszawski – mgr inż. Olga Sadownik za pracę pt. „Wpływ zabiegów pozbiornych na trwałość kwiatów ciętych piwonii chińskiej ‘Sarah Bernhardt’ i ‘Duchesse de Nemours’”, wykonaną pod kierunkiem dr hab. Ewy Skutnik

Oddział wrocławski – mgr inż. Karolina Blabuś za pracę pt. „Wpływ nawożenia na wzrost krzewów laurowiśni wschodniej uprawianych w różnych podłożach”, wykonaną pod kierunkiem dr hab. Przemysława Bąbelewskiego.

Konferencje naukowe

Członkowie PTNO wzięli udział w następujących konferencjach naukowych:

- 1.** Konferencja Naukowa „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka” zorganizowana w ramach VI Zjazdu PTNO, Olsztyn, 21–22.06.2023 r.
Referaty wygłosili: dr inż. Bożena Szewczyk-Taranek, dr hab. Anna Kapczyńska, dr hab. Monika Bieniasz, dr hab. Jan Błaszczak, dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz i prof. dr hab. Piotr Siwek (oddział krakowski),
Ponadto w konferencji wzięli udział: prof. dr hab. Z. Kawecki, dr inż. Ł. Michalik, dr hab. inż. J. Majkowska-Gadomska, dr hab. inż. A. Bieniek, dr hab. inż. A. Francke, dr hab. inż. S. Krzebietke, dr inż. Krzysztof Jadwisieńczyk, dr inż. A. Dobrowolski, dr inż. B. Markuszewski (oddział olsztyński), prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, dr hab. Józef Piróg, dr hab. Grzegorz Łysiak, dr Jolanta Lisiecka, dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska, mgr inż. Marek Litke (oddział poznański), Sylwia Keller-Przybyłkiewicz, Anita Kuras, Mariusz Lewandowski, Agnieszka Masny, Sylwester Masny, Stanisław Pluta, Łukasz Seliga, Marek Szymajda (oddział skierniewicki), Kamila Bojko, Dorota Jadczak (oddział szczeciński), prof. dr hab. Kazimierz Tomala, mgr Maria Małachowska, dr Tatiana Swoczyna, prof. dr hab. Piotr Latocha, dr hab. Barbara Łata, dr hab. Andrzej Pacholczak, dr Karolina Nowakowska, dr hab. Dariusz Sochacki, dr hab. Ewa Skutnik, dr hab. Julita Rabiza-Świder, dr Tomasz Krupa, mgr Daria Maciejewska, dr hab. Dawid Olewnicki, dr Sebastian Przybyłko, mgr Jacek Marszał, dr Ewa Szpadzik, dr hab. Dariusz Wrona, dr Wojciech Kowalczyk, dr Jarosław L. Przybył, prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski, mgr Monika Grzelak, mgr Przemysław Marciniak, mgr Karolina Molska-Kawulok, prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska, dr hab. Katarzyna Kowalczyk, dr Małgorzata Mirgos, dr Ewelina Pióro-Jabrucka (oddział warszawski), K. Adamczewska-Sowińska, A. Biesiada, M. Czaplicka, E. Gudarowska, M. Licznar-Małańczuk, I. Sosna, A. Szewczuk, K. Wróblewska (oddział wrocławski).
- 2.** Konferencja poświęcona doskonaleniu programu kształcenia na kierunkach Architektura krajobrazu oraz Sztuka ogrodowa i aranżacje roślinne, Lublin 28.11.2023 r. – uczestniczył dr inż. hab. Wojciech Durlak (oddział lubelski).
- 3.** Konferencja „Znakowanie drzew w terenie” organizowana przez Instytut Drzewa, 24.01.2023 r. (webinar) – uczestniczył dr inż. hab. Wojciech Durlak (oddział lubelski).
- 4.** XI International Symposium on Artichoke, Cardoon and their Wild Relatives, Molfetta, Bari, Italy, 16–23.04.2023r. – uczestniczył prof. dr hab. Andrzej Sałata, który wygłosił referat pt.: „The cultivation of *Cynara cardunculus* as a medicinal plant in the Central Europe” (oddział lubelski).
- 5.** Konferencja LubTech Smart Food 2023, Lublin, 15.11.2023 r. - uczestniczyła dr inż. hab. Agata Dziejulska-Hunek (oddział lubelski).
- 6.** Międzynarodowa Konferencja Naukowa „*Innovative quality food for public health and sustainable development – integrated programme for the development of scientific research and innovation in agricultural and veterinary sciences at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn*”, Olsztyn, 8.09.2023 r. – uczestniczyła dr hab. A. Bieniek (oddział olsztyński).
- 7.** Konferencje naukowe w ramach XIII edycji Targów Sadownictwa i Warzywnictwa, Kielce 18–19.01.2023 r. – uczestniczyli: prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt, dr hab. Grzegorz Doruchowski, prof. dr hab. Stanisław Pluta (oddział skierniewicki).

8. Konferencja w ramach XXIX Walnego Zebrania Stowarzyszenie Polskich Plantatorów Borówki (SPPB), Nowe Miasto nad Pilicą, 3–4.03.2023r.- prof. dr hab. Stanisław Pluta przedstawił wykład pt. „Hodowla i produkcja borówki wysokiej w Ameryce Łacińskiej” (oddział skierniewicki).
9. Konferencja pt. „Aktualne wyzwania w nowoczesnych technologiach uprawy roślin jagodowych”, Mikołów, 14.03.2023 r.
Referaty wygłosili: prof. dr hab. Stanisław Pluta – „Dobór odmian i nowoczesne technologie uprawy borówki wysokiej” oraz dr hab. Agnieszka Masny – „Dobór odmian i nowoczesne technologie uprawy maliny i truskawki” (oddział skierniewicki).
10. Konferencja „Blueberry days” zorganizowana podczas międzynarodowych targów „MACFRUIT”, 3–5.05.2023 r. – prof. dr hab. Stanisław Pluta wygłosił wykład pt. „Cultivation technologies of the high-bush blueberry commercial production in Poland” (oddział skierniewicki).
11. 9th Conference of International Seabuckthorn Association (ISA-2023), Thessaloniki, Greece, 22–25.05.2023 r.
Prof. dr hab. Stanisław Pluta wygłosił dwa referaty: „Development of an integrated approach for mass trapping of *Rhagoletis batava* in organic seabuckthorn orchards” oraz „Sea buckthorn (*Hippophaë rhamnoides* L.) – promotion of this crop in Poland” (oddział skierniewicki).
12. XVI Sympozjum „EUCARPIA Fruit Breeding and Genetics” zorganizowane pod patronatem Europejskiego Towarzystwa Naukowego Hodowli Roślin, Drezno, 11–16.09.2023 r. – członkowie skierniewickiego oddziału PTNO prezentowali wyniki swoich badań:
  - „New breeding directions for apple rootstocks” – **Sylwia Keller-Przybyłkiewicz, Mariusz Lewandowski**, Agnieszka Walencik, Krzysztof Strojny,
  - „The use of the embryo rescue technique in sweet cherry (*Prunus avium* L.) breeding program in Poland” – **Anita Kuras, Marek Szymajda**, Krystyna Strączyńska, Bogusława Idczak,
  - „Evaluation of the productivity value of new apple clones bred at the National Institute of Horticultural Research” – **Mariusz Lewandowski, Sylwia Keller-Przybyłkiewicz**, Agnieszka Walencik, Krzysztof Strojny,
  - „New advanced clones from the strawberry breeding program at the National Institute of Horticultural Research, Poland” – **Agnieszka Masny**, Jolanta Kubik, Krzysztof Pęzik,
  - „Breeding for fruit quality of highbush blueberry (*Vaccinium corymbosum* L.) at the National Institute of Horticultural Research, Skierniewice, Poland”) – **Stanisław Pluta, Sylwia Keller-Przybyłkiewicz, Łukasz Seliga**,
  - „Assessment of growth and yielding of the Saskatoon berry (*Amelanchier alnifolia* Nutt.) genotypes in central Poland” – Łukasz Seliga, **Stanisław Pluta**,
  - „Growth vigor and fruit yield of four new sour cherry (*Prunus cerasus* L.) clones on two rootstocks in central Poland” - **Marek Szymajda, Anita Kuras**, Łukasz Seliga.
13. 10th International Scientific Researches Conference „Differences in the quality of organically and conventionally grown grapes – microbiome, mycotoxin content, pesticide and sulphur residues”, Adana, Turkey, 2–4.04.2023 r. uczestniczył Ireneusz Ochmian (oddział szczeciński).
14. Ogólnopolskie Sympozjum z okazji 90-lecia Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach – „Historyczne parki i ogrody dziedzictwem kultury oraz miejscem nowych form edukacji”, 8.09.2023 r. – prezentacja posterów pt. „Paprocie ogrodowe – możliwości produkcji w podłożach zrównoważonych” autorstwa dr hab. inż. Agnieszki Zawadzińskiej i mgr inż. Rafała Piechockiego (oddział szczeciński) oraz poster

- „Mamutowiec olbrzymi w założeniach parkowych na Dolnym Śląsku” autorstwa M. Lewandowskiego i P. Bąbelewskiego (oddział wrocławski).
15. V Konferencja Doktorantów „Cztery Żywioty – współczesne problemy w naukach o życiu”, Warszawa, 14.02.2023 r. – wystąpienia ustne zaprezentowali mgr Daria Maciejewska i dr hab. Dawid Olewnicki (oddział warszawski).
  16. 63. Sesja Naukowa IOR–PIB Konferencja Ochrony Roślin pt. „Wyzwania i szanse w produkcji i ochronie roślin”, Poznań, 15–16.02.2023 r. – doniesienie przedstawiła dr Mariola Wrochna (oddział warszawski).
  17. Food Symposium 3.0 – LSU AgCenter/Mendelu/SGGW, Baton Rouge, Louisiana, 20–24.03.2023r. (online) – uczestniczyli mgr Maria Małachowska i prof. dr hab. Kazimierz Tomala (oddział warszawski).
  18. XV. Year of Interactive Conference of Young Scientists. (PREVEDA), Słowacja, 22.05.2023 r. (online) – wystąpienie ustne prezentowali: prof. dr hab. Kazimierz Tomala, mgr Maria Małachowska, mgr Daria Maciejewska, dr hab. Dawid Olewnicki (oddział warszawski).
  19. XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rolnictwo XXI wieku – wyzwania, perspektywy, kierunki rozwoju”, Łomża, 22–25.05.2023 r. – wystąpienie ustne przedstawili: mgr Daria Maciejewska, dr hab. Dawid Olewnicki (oddział warszawski).
  20. III Ogólnopolska Konferencja Studentów i Doktorantów pt. „Żywność, żywienie, rynek. Innowacje w nauce i praktyce”, Warszawa, 28.09.2023 r. – wystąpienie ustne prezentowali: mgr Maria Małachowska i prof. dr hab. Kazimierz Tomala (oddział warszawski).
  21. The 8th International Conference „Urban Planning and Architectural Design for Sustainable Development”, Florencja, Włochy, 24–26.10.2023 r. – wystąpienie ustne dr Tatiana Swoczyna (oddział warszawski).
  22. XXV Sympozjum Nawadniania Roślin „Nawadnianie roślin w świetle zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – aspekty przyrodniczo-produkcyjne i techniczno-infrastrukturalne”, Fojutowo (Bory Tucholskie), 12–15.06.2023 r. – członkowie oddziału wrocławskiego zaprezentowali postery:
    - I „The potential of the hydreset irrigation support system to increase the productivity pot growing blueberries”, autorzy: **P. Chohura, M. Czaplicka, E. Gudarowska, J. Krężel, P. Bąbelewski**, M. Gluch, J. Karch, C. Spyra, J. Pannek, A. Skrobiszewski,
    - I „Wpływ hydroboxów i nawadniania na wzrost wybranych krzewów ozdobnych w uprawie pojemnikowej”, autor **P. Bąbelewski**,
    - I „Wpływ systemu nawadniania na wzrost i trwałość mieczyka ogrodowego”, autorzy: **M. Rowińska, K. Parypa**,
    - I „Wpływ nawadniania i hydroboxów na plonowanie maliny ‘Polesie’”, autorzy **E. Gudarowska, M. Czaplicka, A. Szewczuk, J. Krężel, P. Chohura, P. Bąbelewski, M. Rowińska, K. Parypa**,
    - I „Wpływ nawadniania i hydroboxów na wielkość i jakość plonu truskawki”, autorzy: **E. Gudarowska, M. Czaplicka, A. Szewczuk, J. Krężel, P. Chohura, P. Bąbelewski, M. Rowińska, K. Parypa**.
  23. IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Problemy ochrony roślin na terenach zurbanizowanych”, Wrocław, 28–29.06.2023 r. – referaty przedstawił J. Mazurek: „Środowiskowe uwarunkowania występowania szkodników roślin w zieleni miejskiej” oraz „Rozpoznawanie i możliwości ograniczania Massarii (*Splanchnonema platani*) na platanach”. J. Mazurek przedstawił również poster pt. „Rdza kory sosny (*Cronartium pini*) na piwonii” (oddział wrocławski).

24. 14th European Conference on Precision Agriculture ECPA “Unleashing the potential of precision agriculture”, Bologna, Italy 2–6.07.2023 r. – P. Majewski, **K. Adamczewska-Sowińska**, J. Sowiński, J. Reiner zaprezentowali poster pt. „Non-invasive method of monitoring the growth of individual melons using UAVs and machine learning” (oddział wrocławski).
25. 31st Congress of the Soil Science Society of Poland „Soil in the changing World”, Poznań, 11–16.09.2023 r. zaprezentowano poster pt. „Humic substances of horticultural media derived from willow (*Salix viminalis* L.) biomass compost”, autorzy: E. Jamroz, J. Bekier, **K. Adamczewska-Sowińska**, J. Sowiński (oddział wrocławski).
26. Konferencja „Technologie uprawy roślin w świetle deficytu wody”, Wrocław, 20.09.2023 r. – przedstawiono referat pt. „Aktualne problemy ochrony upraw papryki pod osłonami”, autor: J. Mazurek (oddział wrocławski).
27. Ogólnopolska Konferencja „Ozdobne Rośliny Cebulowe”, Skierniewice, 29.09.2023 r. – J. Mazurek przedstawił referat „Strategie zwalczania najważniejszych chorób i szkodników roślin ozdobnych w aspekcie właściwości fizykochemicznych środków ochrony roślin” (oddział wrocławski).

Odeszli od nas

Prof. dr hab. Mieczysław Czekalski

MIECZYŚLAW CZEKALSKI urodził się 23.04.1941 r. w Dąbrówce k. Poznania. Już w szkole podstawowej wykazywał zamiłowanie leśnicze, jednak rodzice nie zgodzili się, aby został leśnikiem. W 1961 r. ukończył Państwowe Technikum Ogrodnicze im. Józefa Warszawicza w Prószkowie k. Opola, gdzie zetknął się z różanecznikami, którym później poświęcił większość prac naukowych. Praktyki zawodowe odbył w Zakładzie Ogrodniczym inż. Aleksandra Tomiaka w Poznaniu, ogrodnictwie Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Dąbrówce, Sadowniczym Zakładzie Doświadczalnym w Brzeznej k. Nowego Sącza oraz w Szkółce Drzew i Krzewów Owocowych i Ozdobnych w Szymanowie k. Rawicza. Swoje zamiłowanie do świata roślin rozwijał, studiując na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Szczecinie, którą ukończył w 1967 r.

W 1969 r. podjął studia doktoranckie w Instytucie Biologii Stosowanej w Wyższej Szkole Rolniczej w Poznaniu. Stopień doktora nauk przyrodniczych w zakresie botaniki z dendrologią uzyskał w 1973 r. na podstawie rozprawy „Badania nad różanecznikami (*Rhododendron* L.) uprawianymi w Polsce”.

Następnie Mieczysław Czekalski rozpoczął pracę w Katedrze Botaniki na Akademii Rolniczej w Poznaniu. Wtedy przystąpił do realizacji badań, także nad różanecznikami, które stanowiły podstawę do przygotowania rozprawy habilitacyjnej „Aklimatyzacja różaneczników – *Rhododendron* ‘Catawbiense – Hybridum’ i *R.* ‘Cunningham’s White’ w Polsce”. Stopień doktora habilitowanego uzyskał na Wydziale Ogrodniczym AR w Poznaniu w 1981 r.

Od 1984 r. prof. Czekalski rozpoczął pracę w Katedrze Roślin Ozdobnych. Przez pierwszych pięć lat był kierownikiem Katedry. Tytuł profesora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa otrzymał w 1991 r., a stanowisko profesora zwyczajnego

w 2001 r. Od 1996 r. przez 10 lat pracował także w Katedrze Ogrodnictwa AR we Wrocławiu. W 2011 r. przeszedł na emeryturę.

Problematyka badawcza prof. M. Czekalskiego obejmuje m.in.: introdukcję i adaptację roślin drzewiastych, zwłaszcza z rodziny wrzosowatych (*Ericaceae*) w warunkach przyrodniczych Polski; rośliny drzewiaste terenów zurbanizowanych: miast, osiedli i parków wiejskich, w aspekcie adaptacji do określonych warunków ekologicznych i przydatności na terenach zieleni i innego rodzaju zadrzewień; biologię drzew, krzewów i roślin zielnych, ze szczególnym uwzględnieniem powstawania korzeni

przybyszowych w warunkach naturalnych i sztucznych; zmienność morfologiczną drzew i krzewów; florystykę i ekologię roślin naczyniowych w zachodniej części Polski; technologię uprawy nowych i mało znanych gatunków roślin ozdobnych; energooszczędne technologie uprawy roślin ozdobnych, a także rozmnażanie roślin ozdobnych. Był twórcą polskiej szkoły erikologii (nauka o roślinach z rodziny wrzosowatych).

Szczególnie godna podkreślenia jest działalność naukowa i popularyzatorska prof. Czekalskiego. Opublikował ponad 1000 artykułów, w tym 300 oryginalnych. Napisał 24 książki. Wypromował ośmiu doktorów nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa i agronomii oraz wielu magistrów i inżynierów.

Za działalność badawczą, dydaktyczną i organizacyjną otrzymał 24 nagrody JM Rektora Akademii Rolniczej w Poznaniu. Był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1990), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2003), Medalem za zasługi dla Wydziału Rolniczego AR we Wrocławiu (2000), Medalem „Zasłużony dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu” (2010).

Prof. Czekalski był m.in. członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (członkiem redakcji Biuletynu Informacyjnego), American Rhododendron Society i Landscape Plant Development Center – USA. Uczestniczył w dwóch międzynarodowych zespołach badawczych (Dania i Wielka Brytania) zajmujących się roślinami ozdobnymi z rodziny wrzosowatych. W 1984 r. założył grupę „Rośliny Wrzosowate”, której przewodniczył 17 lat, oraz rocznik poświęcony roślinom wrzosowatym „Erica Polonica”, którego był redaktorem naczelnym. W latach 1988–1993 był też redaktorem działu

Ogrodnictwo w Komitecie Redakcyjnym Wydawnictwa AR w Poznaniu, a w latach 1993–1998 redaktorem naczelnym „Rocznika Dendrologicznego”, wydawnictwa oficjalnego Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Odbił staże naukowe w Norwegii, na Łotwie, w Stanach Zjednoczonych, w Niemczech i kilkakrotnie krótko przebywał w Czechach, Holandii, Austrii, Szwecji, Izraelu i Szwajcarii. Prof. Czekalski był również członkiem honorowym Międzynarodowego Towarzystwa Uprawy i Ochrony Drzew, odznaczonym złotą odznaką (2006) oraz członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, także wyróżnionym złotą odznaką (2011).

Praca dydaktyczna prof. Czekalskiego została doceniona przez studentów Wydziału Ogrodniczego UP w Poznaniu. Uzyskał wyróżnienia: najlepszego wykładowcy, najskuteczniejszego wykładowcy, najgroźniejszego wykładowcy i „złotoustego” wykładowcy.

14.05.2023 r. odszedł od nas prof. dr hab. Mieczysław Czekalski, którego dorobek życia obfitował nie tylko w wielokierunkową działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. W osobie Pana Profesora straciliśmy zasłużonego członka społeczności, cenionego naukowca, miłośnika przyrody, przyjaciela drzew, propagatora nowych roślin ozdobnych, człowieka pracowitego i nader życzliwego. Pan Profesor szczególnie umiłował sobie różaneczniki. Jego marzeniem było, aby krzewy te trafiły pod strzechy. Dziękujemy Panu Profesorowi za wszelkie dokonania, oraz za to, że był z nami i kształtował naukowe charaktery swoich podopiecznych.

dr hab. Agnieszka Krzywińska-Bródka

Prof. dr hab. Roch Włodzimierz Doruchowski

18. 11.2023 r. w wieku 93 lat zmarł śp. **prof. dr hab. ROCH WŁODZIMIERZ DORUCHOWSKI**, wieloletni zasłużony pracownik Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach (1964–2000). Był absolwentem Wydziału Ogrodniczego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Całe swoje życie zawodowe poświęcił problematyce badawczej związanej z genetyką, hodowlą, szczególnie odpornościową, nasiennictwem, a także wartości gospodarczej wyhodowanych odmian roślin warzywnych. Profesor był uznanym w Polsce i na świecie hodowcą wielu odmian roślin warzywnych, w tym m.in. odmiany ogórka polowego z cechą odporności na mączniaka rzekomego oraz wielu odmian cebuli.

Prof. Doruchowski był wieloletnim kierownikiem Zakładu Genetyki, Hodowli i Nasiennictwa, a także Biotechnologii w Instytucie Warzywnictwa. Po przejściu na emeryturę nadal aktywnie działał na rzecz polskiego rolnictwa, prowadząc m.in. wykłady i prelekcje z genetyki i hodowli roślin. Pozostawił prężny zespół pracowników specjalizujących się w genetyce i hodowli roślin warzywnych zarówno w Skierniewicach, jak i Zakładzie Ogrodniczym w Przyborowie.

Prof. Doruchowski był aktywnym członkiem: Rady Naukowej przy Ministrze Rolnictwa, Rady Naukowej w Instytucie Warzywnictwa, Rady Naukowej Zasobów Patogenów Roślin w Instytucie Ochrony Roślin w Poznaniu oraz Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Międzynarodowego Towarzystwa Ogrodniczych, Europejskiego Towarzystwa Genetyki i Hodowli „EUCARPIA” oraz Research Board of Advisors, American Biographical Institute.

Miał wszechstronną wiedzę, którą m.in. jako wykładowca przez lata pracy przekazywał studentom, uczestnikom szkoleń i warsztatów, nie odmawiając nikomu porady i pomocy. Dzięki szerokim kontaktom z zagranicznymi ośrodkami naukowymi zorganizował staże dla wielu młodych naukowców.

Za swoją działalność naukowo-upowszechnieniową na rzecz polskiego rolnictwa i hodowli został uhonorowany licznymi odznaczeniami, nagrodami i wyróżnieniami.

Zapamiętany zostanie jako Człowiek uczynny, odpowiedzialny, otwarty na nowe wyzwania, bardzo zaangażowany w swoją pracę, którą wykonywał z ogromną pasją i poświęceniem. Dla koleżanek i kolegów z Zakładu Genetyki i Hodowli Roślin Warzywnych był przede wszystkim wielkim autorytetem i mentorem, ale też bardzo serdecznym i życzliwym przyjacielem, któremu zależało na rozwoju kadry. Jako profesor i zarazem hodowca odznaczał się ogromną intuicją oraz bezcenną wiedzą, którą chętnie się dzielił. Profesor pozostawił trwałe ślady w polskiej naukowej i hodowlanej tradycji warzywniczej. Jego wkład w rozwój tej dziedziny będzie pamiętany i doceniany przez kolejne pokolenia badaczy i hodowców.

Dla środowiska hodowców roślin ogrodniczych prof. Doruchowski zostanie na zawsze wzorem naukowca i hodowcy oraz bliską osobą. Chcemy o Nim pamiętać i podziękować za dar, jakim dla nas był.

Cześć Jego pamięci!

Prof. dr hab. Karol Duczmal

PROF. DR HAB. KAROL WOJCIECH DUCZMAL urodził się 29.05.1930 r. we Włocławku. Tam uczęszczał do szkoły podstawowej im. J. Długosza, kończąc trzy klasy w 1939 r. Zimą na przełomie 1939/1940 r. wysiedlono go razem z matką i siostrą do Generalnej Guberni, gdzie ukończył szkołę powszechną i dwie klasy gimnazjum na tajnych kompletach. Po powrocie do Włocławka kontynuował naukę w Państwowym Liceum i Gimnazjum Ziemi Kujawskiej, w którym w 1948 r. uzyskał świadectwo dojrzałości.

Jesienią tego samego roku rozpoczął studia rolnicze w SGGW w Warszawie, skąd po zaliczeniu pierwszego roku przeniósł się do Poznania, kontynuując studia na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego. W 1952 r. uzyskał dyplom inżyniera rolnika. Równocześnie studiował botanikę i zielarstwo na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Poznańskiego. Studia te ukończył w grudniu 1952 r., uzyskując tytuł magistra filozofii w zakresie botaniki. Pracę magisterską pt. „Wyszukanie optymalnej pory zbioru bazylii (*Ocimum basilicum* L.)” wykonał pod kierunkiem doc. dr. Mariana Nowińskiego w Państwowym Instytucie Leczniczych Surowców Roślinnych w Poznaniu. Po studiach pracował między innymi w Centrali Nasienniej oraz Instytucie Włókien Naturalnych w Poznaniu. W 1956 r. podjął pracę w Wyższej Szkole Rolniczej w Szczecinie w Katedrach Ogólnej Uprawy Roli i Roślin oraz Fizjologii Roślin. W 1962 r. uzyskał stopień doktora nauk rolniczych po obronie pracy doktorskiej pt. „Badania nad przemianami fizjologicznymi w stratyfikowanych nasionach jabłoni”, wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Mariana Lityńskiego. Rok później został zatrudniony w nowo tworzonej Katedrze Biologii Nasion i Nasiennictwa Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. W 1969 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie fizjologii roślin na podstawie rozprawy pt. „Przemiany związków azotowych kiełkujących nasion i rozwijających się siewek *Pisum sativum* L.”.

W latach 1969–1970 odbył staż naukowy na Uniwersytecie Cornella w USA. Po powrocie do kraju objął kierownictwo najpierw Zakładu Nasiennictwa Ogrodniczego Instytutu Produkcji Ogrodniczej, a od 1980 r. – Katedry Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego. W 1981 r. otrzymał tytuł profesora i stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w 1995 r. stanowisko profesora zwyczajnego. W 2000 r. przeszedł na emeryturę.

Prof. Duczmal przez dwie kadencje (1971–1972, 1987–1990) sprawował funkcję prodziekana Wydziału Ogrodniczego. W latach 1976–1978 zajmował stanowisko wicedyrektora, a w latach 1978–1981 – dyrektora Instytutu Produkcji Ogrodniczej.

Zainteresowania naukowe prof. Duczmala dotyczyły biologii i fizjologii nasion, produkcji materiału siewnego oraz opracowania nowych wówczas zagadnień sektora nasiennego. Prowadził między innymi obszerne badania nad desykacją i zbiorem mechanicznym nasion kwiatów. Jest autorem pro-

jektu rejonizacji produkcji nasiennej roślin ogrodniczych w Polsce. Zapoczątkował także tworzenie kolekcji fasoli w Polsce, która dziś jest częścią krajowego banku genów. Jako jeden z pierwszych dokonał analizy i oceny jakości polskiego rynku nasion ogrodniczych.

Pracę naukową łączył umiejętnie z pracą dydaktyczną i organizacyjną. Wypromował 82 magistrów i 11 doktorów nauk rolniczych. Był recenzentem wielu wniosków o stopień doktora habilitowanego, tytuł naukowy profesora, stanowisko profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego. Opublikował ponad 170 prac naukowych, w tym 68 rozpraw. Był współautorem pięciu podręczników, m.in. *Hodowla roślin i nasiennictwo* (1994), *Nasiennictwo ogrodnicze* (1997) oraz *Nasiennictwo* (2000). W latach 1998–2000 zrealizował grant dydaktyczny finansowany przez Unię Europejską w ramach programu TEMPUS, którego efektem był nowy 4-letni plan i program studiów inżynierskich z hodowli roślin, nasiennictwa i zarządzania sektorem nasieniem. W ramach tego projektu pracownicy Katedry odbyli wizyty we wszystkich liczących się w Unii Europejskiej ośrodkach akademickich, w których prowadzono kursy z hodowli roślin i nasiennictwa. W 1995 r. zainicjował utworzenie anglojęzycznych studiów magisterskich w zakresie hodowli roślin i nasiennictwa, które z pewnymi zmianami funkcjonują do dziś.

Prof. Duczmał był członkiem Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN, Komitetu Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin PAN oraz wielu rad i towarzystw naukowych. Był redaktorem naczelnym kwartalnika „Hodowla Roślin i Nasiennictwo” oraz członkiem Komitetu Redakcyjnego kwartalnika „Herba Polo-

nica”. Profesor był współzałożycielem i pierwszym prezesem Polskiej Izby Nasiennej. Pełnił tę funkcję w latach 1992–2012. Był współautorem Strategii Rozwoju Polskiego Sektora Nasiennego, głównym autorem projektu ustawy o nasiennictwie i prawach hodowców roślin z 2000 r. oraz współautorem kolejnych jej nowelizacji. Był także zastępcą głównego koordynatora Grupy Ekspertów ds. Sektora Nasiennego działającej w krajach Europy Centralnej i Wschodniej w ramach FAO.

Prof. Duczmał za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną został uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi (1979), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1987), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1998) oraz Medalem „Zasłużony dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu” (2015). Był laureatem nagród Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za osiągnięcia naukowe. W 2015 r. Wydział Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN uhonorował Profesora medalem im. Michała Oczapowskiego za wybitny wkład w rozwój hodowli roślin i nasiennictwa ogrodniczego. W 2017 r. został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w działalności na rzecz rozwoju hodowli roślin i nasiennictwa.

Prof. Duczmał zmarł 6.10.2023 r. W osobie Profesora Uczelnia straciła wybitnego uczonego z zakresu nasiennictwa, zasłużonego pedagoga i organizatora, wychowawcę wielu pokoleń pracowników naukowych i studentów. W naszej pamięci pozostanie jako człowiek pełen pasji, twórczych wyzwań, życzliwości i pogody ducha.

dr hab. Hanna Dorna

Jan Jakub Kućmierz

URODZIŁ SIĘ 28 LIPCA 1939 ROKU w Sułoszowej w woj. małopolskim. Żona Zofia z domu Orczyk, dzieci: Anna (ur. 1967), Grzegorz (ur. 1970), Jan (ur. 1973), Tomasz (ur. 1979). Po ukończeniu Liceum Pedagogicznego w Krzeszowicach podejmuje studia na Wydziale Geograficzno-Biologicznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Kończy je w 1963 roku, przedstawiając pracę magisterską wykonaną pod opieką doc. B. Starmachowej i uzyskując tytuł zawodowy magistra biologii. W 1970 roku na podstawie rozprawy doktorskiej *Grzyby pasożytnicze w zbiorowiskach roślinnych Ojcowskiego Parku Narodowego* (Fragm. Flor. et Geobot., 11, 3, 1965; Ochrona Przyrody, 38, 1973) Rada Naukowa Instytutu Biologii Stosowanej nadała mu stopień doktora nauk przyrodniczych. W roku 1978 na podstawie dorobku naukowego i przedłożonej pracy habilitacyjnej *Studia nad grzybami fitopatogenicznymi z Pienin* Rada Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego nadała mu stopień doktora habilitowanego nauk przyrodniczych w zakresie mikologii. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał w 1987 roku.

Bezpośrednio po ukończeniu studiów podejmuje pracę na stanowisku asystenta (1963-1965), a następnie starszego asystenta (1965-1967) w Katedrze Botaniki WSP. W 1967 roku przenosi się do Katedry Ochrony Roślin Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie, gdzie pracuje kolejno na stanowiskach: starszego asystenta (1967-1971), adiunkta (1971-1979), docenta (1979-1987), profesora nadzwyczajnego (1987-1992) i profesora zwyczajnego (od 1992). W 1980 roku, w związku z nagłą śmiercią dyrektora oraz wicedyrektora Instytutu, jako jedyny samodzielny pracownik tej jednostki zostaje powołany na stanowisko dyrektora Instytutu Ochrony Roślin, a po reorganizacji Uczelni w 1982 roku — kierownika Katedry Ochrony Roślin i Zespołu Fitopatologii w tejże Katedrze, które to funkcje pełnił do chwili przejścia na emeryturę.

W latach 1990-1996 przez kolejne dwie kadencje pełnił funkcję prorektora ds. Ogólnych, a w latach 1996-1999 — dziekana Wydziału Ogrodniczego.

Przez 4 kolejne kadencje był członkiem Senatu, pracując w licznych Komisjach Senackich: ds. Rozwoju Kadry Naukowej, ds. Badań Naukowych, ds. Współpracy z Gospodarką Narodową i Współpracy z Zagranicą, Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich, dwukrotnie był przewodniczącym Uczelnianej Komisji Wyborczej i członkiem Komisji ds. Organizacji i Rozwoju Uczelni.

Problematyka jego badań dotyczy przede wszystkim mikologii i fitopatologii. W zakresie mikologii zajmuje się mikroskopowymi grzybami pasożytniczymi roślin. Wykonał szereg prac na terenach najbardziej interesujących geobotanicznie (Tatry, Gorce, Sudety, Pojezierze Mazurskie, Ojcowski Park Narodowy, Pieniny, Puszcza Niepołomska), dostarczając nauce szeregu nowych, cennych danych. Zebrane materiały zielnikowe (ponad 3000 egzemplarzy) stanowiły i dalej stanowią podstawę do opracowania zbiorowisk grzybów w Polsce i Europie, część materiałów została wydana pod auspicjami PAN w wydawnictwie

zielnikowym „Mycotheca Polonica” i służy mikologom całego świata. Wyniki tych badań zostały między innymi wykorzystane w 4 monografiach: *Przyroda Ojcowskiego Parku Narodowego* (PAN, Zakład Ochrony Przyrody, 1997), *Przyroda Pienin w obliczu zmian* (PWN, 1982), *Flora i fauna Pienin* (2000), *Monografia Ojcowskiego Parku Narodowego* (2008).

Drugi kierunek badań naukowych dotyczy niechemicznych metod ochrony przed chorobami, które winny stanowić bardzo ważny element we współczesnym systemie zintegrowanej ochrony roślin. W tym zakresie wykonał wiele badań nad wykorzystaniem metod agrotechnicznych (nawożenie, przedplon, terminy siewu i sadzenia, podatność odmianowa) w ochronie roślin przed chorobami. Bardzo cenne są wszechstronne badania, wykonane przez zespół pod jego kierunkiem, dotyczące ochrony warzyw korzeniowych (marchew, pietruszka, seler) przed chorobami grzybowymi oraz dotyczące zdrowotności ciecierzycy.

Dorobek naukowy to ponad 120 publikacji, w tym 85 oryginalnych prac twórczych, ponadto artykuły popularnonaukowe, komunikaty na konferencje i sympozja krajowe i zagraniczne, prace wdrożeniowe. Do najważniejszych publikacji należy zaliczyć:

- *Rare and new for Poland species of parasitic fungi*, Acta Mycol., 6,1, 1970;
- *The pathogenicity of some-fungal species for carrots*, Patol. Fyz. Rast. SAV, Bratislava, 1988;
- *Choroby grzybowe roślin uprawianych na terenie Pienin a problem rejonizacji upraw w terenach górskich*, Zesz. Probl. Post. Nauk Rol., 213, 1978;
- *Mikoflora nasion niskoerukowych odmian rzepaku oraz wpływ niektórych izolowanych grzybów na wschody i zgorzel siewek*, Acta Agr. Silv., ser. Agr., 29, 1990.

Jest autorem dwóch skryptów dla studentów Wydziału Ogrodniczego: *Fitopatologia. Cz. I. Ogólna* oraz *Ochrona Roślin Ogrodniczych. Cz. II. Choroby*. Jest promotorem 5 rozpraw doktorskich oraz ponad 140 prac magisterskich. Wykonał 24 recen-

zje prac doktorskich, 19 recenzji i oceny dorobku naukowego przy habilitacji, 17 ocen przy staraniach o tytuł profesora oraz kilkadziesiąt recenzji wydawniczych publikacji naukowych.

W zakresie współpracy z praktyką przez wiele lat współpracował z Wydziałem Rolnictwa WRN w Krakowie, Katowicach i Rzeszowie, ze Stacjami Kwarantanny i Ochrony Roślin, SITR, NOT, SHRO, Spółdzielnią Ogrodniczą, Towarzystwem Ogrodniczym — jako współorganizator i wykładowca na kursach szkoleniach z zakresu ochrony roślin dla służby rolnej i producentów. Swoją wiedzę popularyzuje poprzez artykuły popularnonaukowe, audycje radiowe („Naukowcy rolnikom”, „Lekcje biologii dla szkół”) i telewizyjne („Porady dla działkowiczów”). Przez wiele lat współpracował z Technikum Ochrony Roślin w Piotrkowicach Małych, uczestnicząc w Radach Pedagogicznych i lekcjach na temat ochrony roślin.

Jest członkiem Komitetu Ochrony Roślin PAN (od 1982 r. do chwili obecnej), Komisji Nauk Rolniczych i Leśnych PAN Oddział w Krakowie (przez dwie kadencje przewodniczący). Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego, a od 2011 roku jego Członkiem Honorowym. Członek Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Polskiego Towarzystwa Ochrony Roślin oraz International Society for Plant Protection. Przez dwie kadencje był członkiem Rady Naukowej Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach, a w latach 2000–2004 członkiem Komitetu Badań Naukowych.

Za osiągnięcia naukowe był nagradzany dwukrotnie nagrodą Ministra oraz wielokrotnie nagrodami Rektora za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Jest odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989), Złotym Krzyżem Zasługi (1984), Złotym Medalem za Długoletnią Służbę (2009), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1993), złotą odznaką „Za pracę społeczną dla Miasta Krakowa” (1988), złotą odznaką „Za zasługi la Ziemi Krakowskiej” (1988) oraz Odznaką Honorową Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego (2011).

Genowefa Radkowska

12. 10.2023 r. zmarła emerytowana pracownica Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. W latach 1954–1994 była pracownikiem Wyższej Szkoły Rolniczej w Szczecinie (później przemianowanej na Akademię Rolniczą, a obecnie ZUT). Jako wieloletni pracownik Katedry Warzywnictwa, na stanowisku starszego specjalisty, współtworzyła bazę badawczą od początku jej

istnienia. Brała również czynny udział w wielu projektach badawczych Instytutu Ogrodnictwa w Skiernewicach, realizowanych przez Katedrę w zespołach prof. M. Lityńskiego, prof. M. Orłowskiego oraz prof. E. Kołoty. Była członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Będziemy wspominać Zmarłą jako odpowiedzialnego i oddanego Współpracownika i Przyjaciela, jako osobę bardzo pomocną i życzliwą, godną naszego szacunku.

Dariusz Piotr Rawicki

DARIUSZ PIOTR RAWICKI urodził się w 1957 r. w Szczecinie. Przez wiele lat kierował Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Szczecinie Dąbiu, brał udział w pracach zespołu roboczego zajmującego się instytucjami okołorolniczymi. Wieloletni członek PTNO o. Szczecin. Był aktywnym działaczem w środowisku antysocjalistycznym w latach 1977–1984. Uczestniczył w Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela oraz współpracował z Komitetem Obrony Robotników. Za swoją działalność i zaangażowanie w 1978 r. został relegowany z uczelni – Akademii Rolniczej w Szczecinie.

Darek Rawicki, którego poznałem w czasie egzaminów wstępnych na Akademię Rolniczą w 1976 r. i z którym studiowałem, zawsze starał się być człowiekiem prawnym, prawdomównym i pomocnym innym. Był człowiekiem religijnym, czasami nieco zbyt arbitralnym w swoich wypowiedziach, ale pracowitym i bardzo rodzinnym, kochającym swoją żonę i córki. Za działalność patriotyczną, szczególnie w latach 70., sporo wycierpiał, jednak nigdy nie próbował czerpać z tego żadnych profitów.

Był zaangażowany w działania promujące rozwój ogrodnictwa zarówno przez samokształcenie, co zaowocowało doktoratem w tej dziedzinie, jak i przez aktywne uczestnictwo w szczecińskim oddziale PTNO, którego był wieloletnim członkiem, a był

także członkiem zarządu i delegatem na walny zjazd PTNO oraz poprzez wieloletnie kierowanie Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Szczecinie – Dąbiu, wysoko ocenianą pod względem badawczym w środowisku ogrodniczym. Był społecznikiem, dobrym człowiekiem, moim przyjacielem.

Piotr Chetpiński

Prof. dr hab. Justyna Wieniarska

PROF. JUSTYNA WIENIARSKA ZMARŁA 13.01.2023 R.

Urodzona 3.11.1937 r. w Niemcach koło Lublina. Była absolwentką Wydziału Rolniczego WSR w Lublinie (1961); dr. nauk rolniczych (1973); dr. hab. nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa – sadownictwo (1993); profesorem nadzwyczajnym AR (1995), a następnie profesorem (2001). W swej pracy naukowej na uczelni przechodziła kolejne etapy, zaczynając od posady asystenta w Katedrze Ogrodnictwa Wydziału Rolniczego (1963–1965), następnie starszego asystenta (1965–1971), starszego wykładowcy (1971–1973), adiunkta (1973–1995), profesora nadzwyczajnego AR (od 1995) i profesora (2001). Od 1994 r. była kierownikiem Zakładu Krzewów Jagodowych; prodziekanem Wydziału Ogrodniczego (w latach 1995–2002), kierownikiem Katedry Sadownictwa (od 2003 r.). Jako prodziekan zorganizowała od podstaw Studia Zaoczne Inżynierskie i Magisterskie Studia Uzupełniające oraz przyczyniła się do rozwoju praktyk zagranicznych dla studentów Wydziału Ogrodniczego. Wielokrotnie opiekowała się studentami podczas praktyk studenckich: wakacyjnych, semestralnych, dyplomowych. Była również cenionym dydaktykiem: otrzymała siedem nagród Rektora AR i została wyróżniona przez studentów tytułem Homo Didacticus. Pani Profesor była osobą bardzo energiczną, pełną empatii, wesołą i szczerą. Ceniła pracowitość, sumienność oraz koleżeństwo. Jako zwierzchnik dbała o każdego pracownika oraz dobrą atmosferę w pracy. Emanowała optymizmem i potrafiła w sposób bezkonfliktowy rozwiązywać trudne sytuacje. W pracy badawczej specjalizowała się w zagadnieniach biologii i agrotechniki krzewów jagodowych (szczególnie maliny) oraz przerzedzania zawiązków owocowych jabłoni. Prowadziła badania adaptacyjne malin dla przetwórstwa i zamrażalnictwa. Napisała

wiele rozpraw naukowych, referatów i doniesień, a także prac popularnonaukowych i komunikatów naukowych z zakresu sadownictwa.

W pracy dydaktycznej wyróżniała się chęcią obdarzania darem mądrości, dzieląc się swą szeroką wiedzą i dociekliwością badawczą. Była promotorem przewodów doktorskich, opiekunem prac magisterskich i inżynierskich. Rzetelnie i z chęcią podniesienia wartości naukowych wykonywała recenzje prac doktorskich, habilitacyjnych oraz projektów badawczych dla KBN. Była członkiem: Zespołu VIII Komisji Ekspertów MEN, Komisji ds. Rejestracji Odmian Drzew i Krzewów Sadowniczych COBORU w Słupi Wielkiej, Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz Uczelnianej Komisji ds. Gospodarstw Doświadczalnych. W latach 1993–1998 pełniła funkcję wiceprzewodniczącej lubelskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Ponadto była członkiem Komisji Rewizyjnej Zarządu Głównego oraz członkiem rzeczywistym Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Za udział w realizacji pracy pt. „Opracowanie i wdrożenie nowoczesnej uprawy malin” otrzymała nagrodę Ministra Rolnictwa I° (nagroda zespołowa). Otrzymała także Srebrny Medal przyznany przez Krajowy Związek Plantatorów Owoców i Warzyw dla Przemysłu oraz Srebrny Medal Wojewody Lubelskiego. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Edukacji Narodowej.

Pani Profesor w pełni angażowała się w życie naukowe i dydaktyczne, nigdy nie zaniedbując przy tym obowiązków rodzinnych. Jej przyjaciele, współpracownicy i studenci na zawsze zachowają w pamięci wspólnie spędzone lata pracy. Zawsze będą pamiętać jej szczerzy uśmiech. Nie odchodzi, kto pozostaje w pamięci – prof. Justyna Wieniarska pozostanie w naszych sercach na zawsze.

SZPARAGOWE spotkania w 2023 roku

Szkolenie z uprawy szparaga

SZKOLENIE Z UPRAWY SZPARAGA, zorganizowane przez Polski Związek Producentów Szparaga i Katedrę Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, odbyło się 23.02.2023 r. w Poznaniu. Wzięło w nim udział 40 osób z różnych części kraju.

Tematykę dotyczącą zakładania szparagarni, w tym doboru odmian, omówił prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski. Dr hab. Włodzimierz Krzesiński przedstawił dwa zagadnienia: fizjologiczne podstawy plonowania szparaga oraz zbiór i przechowywanie wypustek szparaga. Informacje o prowadzeniu szparagarni i ochronie przed chwastami przygotował dr Tomasz Spiżewski, natomiast ochronę szparagów przed chorobami i szkodnikami przybliżyli słuchaczom dr hab. Henryk Ratajkiewicz oraz dr hab. Beata Borowiak-Sobkowiak. Wszyscy wykładowcy są pracownikami Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Na zakończenie, po rozwiązaniu krótkiego testu sprawdzającego zdobytą wiedzę, uczestnicy uzyskali certyfikat ukończenia szkolenia.

Fot. A. Zaworska

Szparagowa Konferencja Prasowa

27.04.2023 r. w poznańskim hotelu „Novotel” odbyła się Szparagowa Konferencja Prasowa, która zainicjowała uroczyste rozpoczęcie sezonu szparagowego w Polsce. Było to już 28 takie spotkanie, organizowane co roku przez Polski Związek Producentów Szparaga oraz Katedrę Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Konferencję zaszczyliły swoją obecnością między innymi władze UPP oraz przedstawiciele władz wojewódzkich i lokalnych, w tym „szparagowych gmin”, takich jak na przykład Nowy Tomyśl, Opalenica, Rokietnica i Przemęt, a także liczni dziennikarze z telewizji, radia i prasy.

Tytułem wstępu do dyskusji prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski przedstawił zagadnienia dotyczące aktualnej sytuacji w produkcji szparaga w Polsce i na świecie. Omówił również zagadnienia jakości szparagów w handlu na początku sezonu, stan obecny, perspektywy rozwoju produkcji w naszym kraju, produkcję w innych krajach oraz nowe technologie w produkcji i przetwórstwie. Ponadto przedstawił aktualne badania nad szparagiem w Katedrze Warzywnictwa UP w Poznaniu. Podał także kilka ciekawostek na temat tego warzywa.

Na konferencję przygotowana została ulotka (przez A. Zaworską i M. Knaflowskiego) z krótkimi informacjami na temat uprawy szparaga. Wymieniono także kraje będące największymi producentami na świecie i w Europie oraz najważniejsze walory zdrowotne tego warzywa.

Konferencja prasowa, gromadząca każdorazowo wielu przedstawicieli mediów, zaowocowała licznymi artykułami w prasie drukowanej oraz internecie, informacjami w radiu i telewizji WTK, na przykład:

- <https://puls.edu.pl/aktualno-ci/rozpocz-cie-sezonu-szparagowego>
- <https://naszglaspoznanski.pl/rozpoczecie-sezonu-szparagowego/>
- <https://gloswielpolski.pl/sezon-szparagowy-oficjalnie-rozpoczety-profesor-knaflowski-mimo-wysokiej-ceny-szparagi-sa-chetnie-kupowane/ar/c1-17494741>
- <https://wtk.pl/magazines/3-puls-dnia?episode=89183> (minuta 14:38; 15:01)
- https://www.facebook.com/ewarzywnictwo/?locale=pl_PL

Jubileusz 30-lecia działalności Polskiego Związku Producentów Szparaga, 1993–2023

POLSKI ZWIĄZEK PRODUCENTÓW SZPARAGA świętował 23.09.2023 r. jubileusz 30-lecia działalności. Uroczystość, pod Patronatem Honorowym Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka, odbyła się w Hotelu Hi Fi w Nowym Tomyślu.

Udział w niej wzięli – oprócz członków Związku i innych producentów szparaga – zaproszeni goście, wśród nich m.in. Paweł Zbierajewski – Zastępca Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi reprezentujący Krzysztofa Grabowskiego – Wicemarszałka Województwa Wielkopolskiego, Włodzimierz Hibner – Burmistrz Nowego Tomyśla, a także Henryk Helwing – były Burmistrz Nowego Tomyśla, a obecnie Honorowy Członek Polskiego Związku Producentów Szparaga. W imieniu Starosty Nowotomyskiego Andrzeja Wilkońskiego przybył Edwin Pigla – członek Zarządu Powiatu Nowotomyskiego.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu był reprezentowany przez Dziekana Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii prof. dr hab. Daniela Lipińskiego i kierownika Katedry Warzywnictwa dr hab. Włodzimierza Krzesińskiego. Polski Związek Producentów Szparaga współpracuje z Katedrą Warzywnictwa od początku istnienia. Współpracę tę zapoczątkował prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski i nadal ją kontynuuje. Goście przekazali gratulacje dla Związku na ręce Prezesa mgr. inż. Mariana Jakobsze.

Uroczystym punktem Jubileuszu było wręczenie statuetki „Srebrne Szparagi”, którą – za wieloletnie, za wszelkie życzliwe promowanie i wspieranie produkcji szparaga oraz działalności Związku – otrzymał Ireneusz KozECKI, starosta nowotomyski w latach 2014-2018.

Podczas spotkania wygłoszono dwa referaty: „30 lat działalności Polskiego Związku Producentów Szparaga” przedstawił mgr inż. Marian Jakobsze, natomiast „Szparag – roślina ciekawa i wartościowa” – prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski.

Prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, wykład: Szparag roślina ciekawa i wartościowa

Fot. V. Grzeško

Fot. A. Zaworska

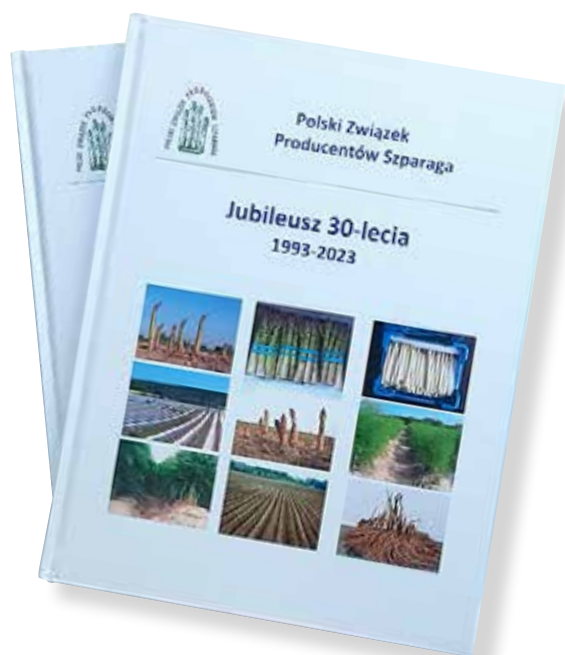

Fot. A. Zaworska

Statuetka „Srebrne Szparagi” dla Ireneusza Kozeckiego, starosty nowotomyskiego w latach 2014–2018

Fot. e-warzywnictwo.pl

Książka opracowana przez Annę Zaworską i Mikołaja Knaflewskiego z Katedry Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Fot. A. Zaworska

Wszyscy goście otrzymali pamiątkowy medal wydany z okazji Jubileuszu 30-lecia Polskiego Związku Producentów Szparaga

Fot. Portal e-warzywnictwo.pl

Uroczystość uświetniły nagrodzone dużymi brawami występy artystyczne Zespołu Mażoretek „Vena” z Przemętu oraz piosenkarki Martyny Kaczmarek-Rogacz z Nowotomyskiego Ośrodka Kultury.

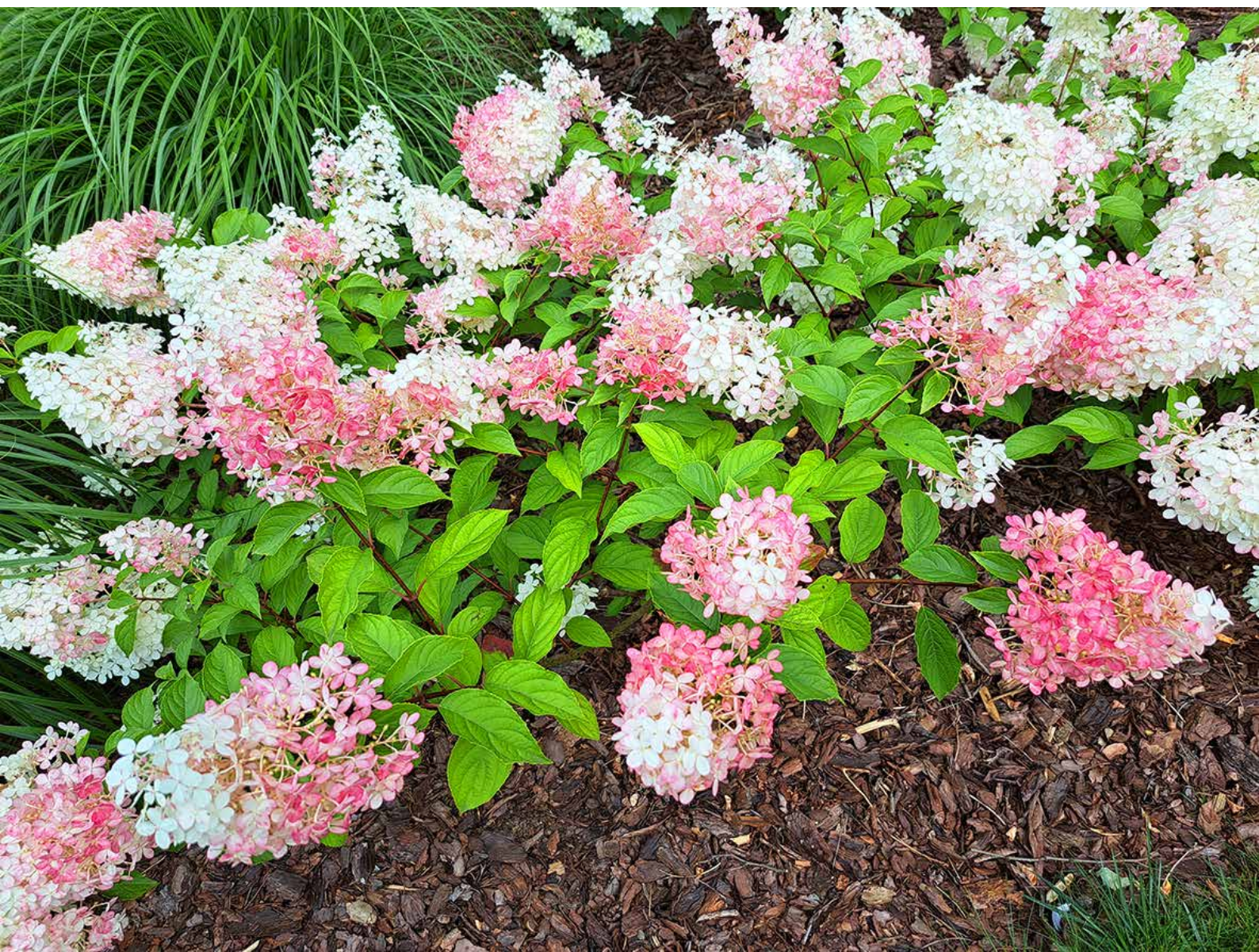
Z okazji Jubileuszu wydano pamiątkowy medal oraz książkę *Polski Związek Producentów Szparaga, Jubileusz 30-lecia, 1993-2023*, opracowaną przez Annę Zaworską i Mikołaja Knaflewskiego z Katedry Warzywnictwa UP w Poznaniu.

Bogato ilustrowana książka, oprócz historii Polskiego Związku Producentów Szparaga oraz opisu jego działalności organizacyjnej i promocyjnej, zawiera artykuły na temat dziejów uprawy szparaga od czasów starożytnych oraz historii uprawy szparaga w Polsce. Omówiono w niej również aktualny stan światowej i krajowej produkcji szparaga, trendy w produkcji tego warzywa, perspektywy i wyzwania dla rozwoju produkcji w Polsce, a także wartość odżywczą i walory prozdrowotne tego warzywa. Ponadto w książce przedstawiono historię wybranych szparagarni i wiele ciekawostek związanych ze szparagami.

Uroczystość jubileuszową Polskiego Związku Producentów Szparaga zakończyło spotkanie towarzyskie przy muzyce.

mgr Anna Zaworska

Katedra Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Spotkanie wspomnieniowe

Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci

Wisława Szymborska

LISTOPADOWE SPOTKANIE ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO PTNO poświęcone było pamięci dwóch bardzo zasłużonych dla Towarzystwa Profesorów: prof. dr hab. dr h.c. **Tadeusza Hołubowicza** (1929–2021) oraz prof. dr hab. **Mieczysława Czekalskiego** (1941/2023). Profesor T. Hołubowicz był inicjatorem i współzałożycielem oraz Członkiem Honorowym PTNO, a Profesor M. Czekalski pełnił funkcję członka komitetu redakcyjnego Biuletynu PTNO od początku jego istnienia, czyli od 1993 r.

Pomysłodawczynią spotkania była prof. dr hab. Monika Kozłowska. Sylwetki obu Profesorów przedstawiła dr hab. Agnieszka Krzywińska-Bródka – kierownik Katedry Roślin Ozdobnych, Dendrologii i Sadownictwa, a przewodnicząca Oddziału dr inż. Jolanta Lisiicka przypomniała wkład, jaki wnieśli w powstanie i rozwój Towarzystwa. Profesor Kozłowska swoje wystąpienie poświęciła osobie Profesora Czekalskiego, podobnie jak pani Profesor absolwenta Państwowego Technikum Ogrodniczego w Prószkowie. Wspominała swoje ostatnie spotkanie z Profesorem, z którym konsultowała będącą na ukończeniu książkę *Dzieje prószkowskiej pomologii – opowieść sentymentalna*. Historia kształcenia ogrodniczego w Prószkowie z Królewską Akademią Rolniczą w tle. Publikacja ta ukazała się niestety już po śmierci Profesora.

Wspomnienia o Profesorze Hołubowiczu wiązały się głównie z okresem, kiedy Profesor Kozłowska pełniła funkcję prorektora ds. studiów UPP i współpracowała z Profesorem nad wprowadzeniem programu Socrates-Erasmus. Podczas spotkania mieliśmy także możliwość zapoznania się z ostatnią książką Profesora Hołubowicza *Sady wielkopolskie* oraz innymi publikacjami, dokumentami i fotografiami związanymi z Profesorami. Wiele osób przybyłych na spotkanie wspominało swoje, często bardzo osobiste, relacje z nimi. Była to wspólna okazja zarówno do przypomnienia obu bez wątpienia nietuzinkowych postaci, jak i poznania ich z różnych perspektyw.

dr inż. Jolanta Lisiicka

Przeczytaj koniecznie

Zielona wyspa Madera

Prof. dr hab. Piotr Siwek
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

MADERA, która jest wierzchołkiem wygasłego wulkanu, można się zachwycić już z okien samolotu. Zanim wylądujemy w Funchal, na jednym z najtrudniejszych dla pilotów lotnisk, pojawia się widok na góry pokryte lasem wawrzynowym (lista UNESCO), eukaliptusami i bananowcami.

Odkryta w 1419 r. przez portugalskich żeglarzy niezamieszkała wyspa okazała się wyjątkowo gościnna dla ludzi, licznych gatunków roślin oraz sprowadzonych tu zwierząt pasterskich. Na otoczonej Oceanem Atlantyckim, leżącej blisko Afryki ziemi panuje bardzo sprzyjający, wyrównany w ciągu roku

klimat. Lato nie jest upalne, a zimą temperatury nie spadają poniżej 0°C. Wyspa zajmuje powierzchnię 740 km², a wymiary w najszerszych miejscach to 57 i 22 km. Obecnie Maderę zamieszkuje 253 tys. osób, z czego prawie połowa żyje w stolicy Funchal. Mieszkańcy znajdują zatrudnienie głównie w obsłudze ruchu turystycznego i rolnictwie.

Zwiedzanie Madery dobrze zacząć od mocnych wrażeń na szlaku PR 8 Verada da Ponta de São Laurenço (Półwysep Świętego Wawrzyńca). Prowadzi on przez poszarpany uskokami, skalisty teren w kierunku wychodzącego w ocean cypla. W punktach

Półwysep św. Wawrzyńca

Klify na Półwyspie św. Wawrzyńca

widokowych możemy podziwiać pierwotną wulkaniczną strukturę wysokich klifów i rozbijające się u ich podstaw fale oceanu. Po około 2 godzinach trekkingu możemy odpocząć w otoczonej palmami oazie Casa do Sardinha. Od tego miejsca zaczyna się strome podejście na najwyższy punkt widokowy. Po drodze towarzyszą nam miękkie skały wulkaniczne, na których kwitną rośliny z rodziny kapustowatych – *Matthiola mederensis*. Wracamy tą samą drogą, podziwiając surowe widoki skalistych zatok i oceanu, a ścieżka biegnąca stromo w dół doprowadza nas na sam brzeg morza, gdzie z poziomu kamienistej plaży warto podziwiać majestat wysokich klifów.

Oddalając się od wybrzeża, możemy wędrować szlakami wzdłuż tzw. lewad, czyli zbudowanych jeszcze w XVI w. kanałów wodnych. Umożliwiają one transportowanie wody opadowej z części nawiedzanych przez deszcz stoków północnych do południowych dolin. Do dziś przebudowane kanały do-

starczają wodę do upraw bananowców, awokado, winorośli i innych gatunków. Krętymi drogami udajemy się do punktu widokowego Eira do Serrado (1094 m n.p.m.). Z tego miejsca roztacza się widok na rozległy krater, nazwany jeszcze przed wiekami Doliną Zakonnicy (Curral das Freiras). Na dno doliny prowadzi szeroka ścieżka trawersująca zbocza wśród drzew eukaliptusowych i kasztanowców. Historia tej miejscowości, zamieszkiwanej obecnie przez około 2 tys. osób, jest związana ze schronieniem się tam siostr zakonnych przed piratami oraz z osiedlaniem niewolników i skazańców, którzy budowali na zboczach kanały wodne.

Pico de Arieiro (1810 m n.p.m.) uchodzi za najłatwiejszy szczyt, dostępny praktycznie bez wysiłku. Wysokością przewyższają go tylko dwa szczyty – Pico Ruivo (1861 m n.p.m.) i Pico dos Torres (1851 m n.p.m.). Z tych miejsc roztaczają się wspaniałe widoki we wszystkich kierunkach. Często panuje tu jednak gęsta mgła. Taka właśnie jest Made-

Widok na poletka uprawne z Cabo Girao

ra, gdzie pogoda zmienia się jak w kalejdoskopie. W pobliskiej miejscowości Ribeiro Frio świeci słońce i rozpoczyna się krótka trasa wzdłuż lewady PR 11 Vereda dos Balcões, która kończy się na wysuniętym punkcie z widokiem na dolinę Ribeira da Metadei. W pobliskiej Santanie, znanej z tradycyjnej architektury drewnianej, wzrok przyciągają niskie, kolorowe domy o przekroju trójkąta.

Do wschodniej części wyspy możemy się kierować znowu od miejscowości Ribeiro Frio. Levada do Furado (PR 10) jest jedną z najstarszych. Została odkupiona w 1822 r. od pierwszego właściciela w celu nawadniania pól uprawnych w Porto da Cruz. Cały odcinek do miejscowości Portela ma ok. 10 km i w większości prowadzi przez tereny zalesione. Na pełnej zakrętów drodze mijamy wodospady oraz wydrążone w skałach tunele i schodzimy do parkingu w miejscowości Portela. Stąd do słonecznego Funchal i ciepłego południowego wybrzeża wyspy regularnie kursuje autobus.

Udając się w kierunku zachodnim, warto skorzystać z transportu terenowym jeepem. Po opuszczeniu Funchal zatrzymujemy się na punkcie widokowym w Cabo Girao. Przezroczysta płyta zawieszona jest na wysokości 580 m nad samym klifem. Pod stopami możemy zobaczyć promieniście rozmieszczone poletka uprawne trzciny cukrowej, kukurydzy i warzyw, które sąsiadują z kamienistym pasem brzegowym. Następnym przystankiem jest nadmorska część miasteczka Ponta do Sol, skąd bezkres oceanu podziwiamy z kamiennego mola. Od tego miejsca pniemy się w górę coraz węższą drogą, a jeep pokonuje wyboiste i błotniste drogi prowadzące przez gęsty las eukaliptusowy. Po bliskim spotkaniu z przyrodą Madery otwiera się widok na rozległy płaskowyż Paul da Serra, położony na wysokości 1300–1500 m. W miesiącach zimowych kwitnie tu obficie kolcolist zachodni (*Ulex europeus*), uznany za roślinę inwazyjną. Podziwianie rozległych widoków na lasy wawrzynowe z płaskowyżu to chwila spokoju przed

Płaskowyż Paul da Serra

emocjami zjazdu stromymi i wąskimi drogami do nadmorskiej miejscowości Porto Moniz. Powolne wchodzenie w kolejne serpentyny pozwala dostrzec dwa kąpieliska. Jedno z nich jest naturalnie oddzielone wystającymi skałami od oceanu, a drugie swą infrastrukturą nawiązuje do nadmorskiego basenu. Po takiej kąpeli okoliczne lokale pozwalają się szybko rozgrzać, oferując gorące dania i rum w zacisznych, słonecznych pomieszczeniach. Za kulinarny przysmak Madery uchodzi m.in. czarna ryba pałasz (espada) podawana z pszenicznym chlebem (bolo do caco) i zupa pomidorowo-cebulowa z jajkiem w koszulce. Warto spróbować także lokalnych deserów, np. ciasta z kasztanów czy miodownika (bolo del mel). W drodze powrotnej do Funchal zatrzymujemy się jeszcze w uroczej nadmorskiej miejscowości Camãra de Lobos, otoczonej tarasami pełnymi bananowców, monstery o smaku ananasowo-banany i marakui, z których po dodaniu rumu, miodu i cytrusów robi się najlepszą w okolicy ponchę. To

tutaj w 1950 r. przebywał Winston Churchill, malując widoki łodzi i rybaków w malowniczej zatoce.

Od miasteczka Ponta do Sol zaczynamy popularną trasę PR 7 Levada do Moinho. Na pokonanie 10 km potrzebujemy około 3,5 godziny i nieco mniej na drogę powrotną. Szlak zaczyna się przy kościele Igreja do Lombada (Capela do Espírito Santo), tuż przy kanale wodnym. Od początku idziemy stromym zboczem, przy korzystających z płynącej wody ogródkach, gdzie rosną ziemniaki, bataty, fasola i kapusta, która nie tworzy główek. Kilkaset metrów niżej dnem doliny wije się wąska droga, przechodząca z asfaltu w szutr. Na przeciwległym zboczu rozciągają się plantacje bananowców i awokado. Błyszczą w słońcu tunele foliowe. Wchodząc coraz dalej w dolinę, tracimy z oczu wszelkie elementy cywilizacji. Zostaje tylko woda szmerząca w wąskim betonowym kanale. Na końcu szlaku schodzimy w dół i docieramy do wodospadu, przy którym jest miejsce do biwakowania.

Wzdłuż lewady PR 7

Strelicja królewska – symbol Madery

Po forsownych wędrówkach pieszych warto dać się unieść nad ziemię kolejce linowej, która dowiezie nas z nabrzeża do tropikalnych ogrodów Monte Palace. Znajdziemy tu ukryte między alejami palm kwitnące rośliny strelicji królewskiej. W tarasowo biegnące alejki spacerowe wkomponowane są liczne elementy ogrodu japońskiego. Będąc w tym miejscu, warto zwiedzić muzeum i stałą wystawę sztuki z Zimbabwe, którą tworzą głównie rzeźby w drewnie i kamieniu. Na dolnym piętrze trafiamy na bardzo bogatą ekspozycję minerałów z Afryki i obu Ameryk oraz samej wyspy. Jeśli starczy nam sił, możemy zmierzyć się z zejściem do centrum Funchal po stromych ulicach. Bardziej ekscytującym wariantem jest jednak zjazd wąskimi ulicami w wiklinowych saniach odcinka około 2 km. Dawniej był to sposób transportu ludzi i towarów, dziś to lokalna atrakcja turystyczna. Dwuosobowymi saniami na drewnianych płozach kieruje dwóch ubra-

nych tradycyjnie przewoźników o mocnych nogach, w butach z gumową podeszwą służącą do hamowania.

W czasie pobytu na Maderze warto zarezerwować dzień na relaks w otoczeniu roślin zgromadzonych w położonym nad Funchal ogrodzie botanicznym. Zwiedzanie całego ogrodu zajmuje kilka godzin, ale z uwagi na różnorodność gatunków przywiezionych tu z różnych zakątków świata warto jest poświęcić całego dnia. Ogród zajmuje powierzchnię 8 ha i jest podzielony na obszary tematyczne: kaktusowy, palmowy, kwiatowy, ziołowy, leśny. Rozpoczynamy zwiedzanie od części kaktusowej i znajdującego się obok kwietnego dywanu, będącego znakiem rozpoznawczym tego ogrodu. Największe wrażenie o tej porze roku robią jednak kwitnące w ogrodach strelicje królewskie – roślinny symbol Madery.

Pigwowiec japoński – godny polecenia do uprawy nie tylko jako roślina ozdobna

Prof. dr hab. Stanisław Pluta

Zakład Hodowli Roślin Ogrodniczych, Instytut Ogrodnictwa – PIB w Skierniewicach

PIGWOWIEC JAPOŃSKI (*Chaenomeles japonicum*) należy do rodziny różowatych (Rosaceae), podrodziny jabłkowych (Pomoideae). Krzewy pigwowca znane są od dawna i chętnie uprawiane w ogrodach jako rośliny ozdobne. Krzewy te można sadzić na rabatach, formować na żywopłot lub prowadzić przy murach. Wczesną wiosną zachwycają kwiatami (różnej barwy), a od połowy sierpnia do połowy października atrakcyjnymi i wartościowymi owocami. Gatunek nie jest zbyt wymagający i może być uprawiany w całym kraju. Krzewy charakteryzują się wysoką wytrzymałością na niskie temperatury zimą. Najlepiej rosną na stanowiskach słonecznych oraz na glebach przepuszczalnych, średnio żyznych,

o odczynie lekko kwaśnym. Krzewy pigwowca dobrze znoszą cięcie. Gatunek ten może być rozmnażany przez nasiona (metoda mało polecana), ale przede wszystkim wegetatywnie przez odkłady, odrosty korzeniowe, szczepienie i okulizację.

Krzewy pigwowca japońskiego są średnio wysokie (1,2–1,5 m, maks. 2,0 m), o zróżnicowanym pokroju (wzniesiony, średnio rozłożysty i rozłożysty). Pędy rozrastające się na boki, często pokryte są cierniami, chociaż najnowsze odmiany mają pędy bezcierniowe. Liście małe, zielone, błyszczące i prawie okrągłe. Kwiaty wyglądem przypominają kwiaty jabłoni. Ich płatki mają barwę zazwyczaj pomarańczowoczerwoną (fot. 1). Kwitnie wczesną

Fot. 1. Kwitnący krzew pigwowca (lewo), pojedyncze kwiaty i pąki (środek), pełnia kwitnienia (prawo)

wiosną (kwiecień – maj), często jeszcze przed pojawieniem się liści. Kwiaty są chętnie odwiedzane przez owady, szczególnie trzmiele.

Owoce kształtem przypominają małe żółte jabłka, czasem z różowo-czerwonym rumieńcem (fot. 2). Miąższ pigwowca jest jasnożółty i twardy, a dzięki dużej ilości olejków eterycznych dojrzałe owoce są bardzo aromatyczne. Są one kwaśne i cierpkie, zawierają duże ilości witaminy C (5–7 razy więcej niż cytryna), pektyn i związków mineralnych.

Owoce pigwowca są bogate w kwasy organiczne (3,6–7,2%), zawierają 1,2–3,1% cukrów, w tym głównie łatwo przyswajalne fruktozę i glukozę oraz 0,7–1,3% pektyn. Głównymi antyoksydantami w tych owocach są polifenole i kwas askorbinowy (wit. C) – związki te zapobiegają licznym chorobom. Zawartość polifenoli ogółem w świeżych owocach

wynosi średnio 377 mg/100 g, kwasu askorbinoowego 18–233 mg/100 g i uzależniona jest od genotypu oraz warunków klimatyczno-glebowych. Wartość antyoksydacyjna, czyli zdolność do eliminowania (wymiatania) wolnych rodników DPPH, wynosi średnio 11 μ TE/g. Duża zawartość związków przeciwutleniających w owocach sprawia, że są one dobrym dodatkiem do żywności funkcjonalnej i odżywek. Owoce jedzone na surowo nie są zbyt smaczne, ale uzyskiwane z nich przetwory są bardzo wysoko cenione. Nadają się one na różne przetwory i jako dodatek do dżemów, galaretek i innych deserów, w celu nadania bardziej kwaśnego smaku, jako zamiennik cytryny do herbaty, do nalewek, suszenia i kandyzowania. Plon owoców, jaki można uzyskać z 1 ha plantacji, wynosi średnio 12–15 ton, maksymalnie do 20 ton.

Fot. 2. Owoce pigwowca na krzewie (lewo), pojedyncze, dojrzałe owoce (prawo)

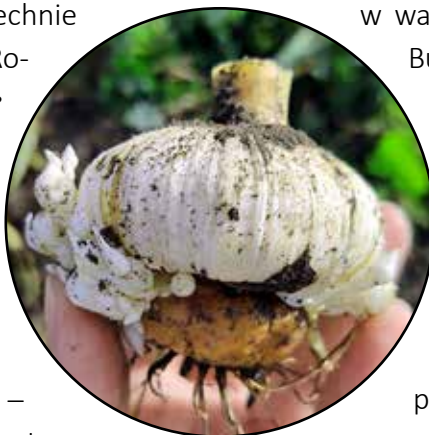

Mieczyk – popularna roślina ogrodowa

mgr inż. Magdalena Rowińska
doktorantka w Katedrze Ogrodnictwa
Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

MIECZYK to gatunek powszechnie znany i uprawiany w Polsce. Rodzaj *Gladiolus* z rodziny *Iridaceae* obejmuje około 260 gatunków, w tym 10 znalezionych w Europie, 250 na terenie Afryki. Liczy obecnie około 10 000 odmian. Nazwa łacińska rośliny, ze względu na charakterystyczny kształt liści, pochodzi od słowa *gladius* – miecz. W Polsce w środowiskach naturalnych spotkać można trzy gatunki: mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus* L.) o drobnych, purpurowych kwiatach występuje na terenie całego kraju, mieczyk błotny (*Gladiolus paluster* Gaud.) o kwiatach liliowoczerwonych można znaleźć na Śląsku, w Wielkopolsce, na Pomorzu i na Mazurach, a ostatnim jest mieczyk drobnokwiatowy (*Gladiolus parviflorus* Berd.) o bardzo małych, jasnililiowych kwiatach, występujący tylko w okolicach Krakowa.

Gladiolus hybridus hort., czyli mieczyk ogrodowy, jest gatunkiem najczęściej uprawianym w gruncie i pod osłonami w produkcji ogrodniczej, na bulwy oraz na kwiaty cięte. Jest to roślina wieloletnia, niestety niezimująca w gruncie w naszej strefie klimatycznej. Podziemną część rośliny stanowią bulwy oraz korzenie, natomiast nadziemną – liście i pęd kwiatostanowy. Bulwa jest corocznie odtwarzaną zgrubiałą podziemną częścią pędu. Okryta jest kilkoma suchymi łuskami powstałymi z nasad liści dolnych i właściwych. Na jej powierzchni widoczne są węzły i międzywęzła. Na obwodzie piętki bulwy macierzystej wyrastają korzenie, tworzące pierwotny system korzeniowy. Bulwy sadi się na głębokość 8–15 cm (głębokość sadzenia jest równa trzykrotnej wysokości bulwy), dlatego korzenie znajdują się

w warstwie gleby miąższości 30–40 cm. Bulwy mają obwód powyżej 14 cm. W okresie tworzenia się trzeciego – czwartego liścia rozpoczyna się formowanie nowej bulwy zastępczej. Powstaje ona u nasady pędu (nad bulwą macierzystą) w wyniku gromadzenia materiałów pokarmowych wyprodukowanych przez liście. W okresie tworzenia się nowej bulwy następuje intensywny wzrost systemu korzeniowego, powstającego w kątach liści podziemnych (tzw. korzenie wtórne). Ponadto z kątów dolnych liści wyrastają podziemne rozłogi, na wierzchołkach których tworzą się bulwy

przybyszowe. Ma to miejsce w okresie kwitnienia lub po jego zakończeniu. Łodyga jest zwykle sztywna, w przekroju prawie okrągła i zakończona kwiatostanem typu jednostronny kłos. Łodyga mieczyków ogrodowych ma wysokość 10–150 cm, zależnie od odmiany. Liczba kwiatów w kwiatostanie waha się około 15–30 sztuk, niezróżnicowanych na kielich i koronę. Okwiat składa się z sześciu owalnych działek zrośniętych u nasady w lejkowatą, zgiętą rurkę. U podstawy okwiatu znajdują się dwie zielone przysadki, okrywające początkowo pąki. Kwiaty rozwijają się od dołu do góry. Dzięki temu przy wykorzystaniu roślin na kwiaty cięte można obrywać dolne przekwitnięte kwiaty, co wydłuża atrakcyjność wazonie. W uprawie jest znaczna liczba odmian o różnorodnej kolorystyce i zróżnicowanej wysokości.

Mieczyk ogrodowy wymaga stanowiska słonecznego i osłoniętego od wiatru, co ma duże znaczenie zwłaszcza w uprawie na kwiat cięty. Roślina ta jest wrażliwa na intensywne opady deszczu. Pod jej uprawę można wykorzystać zarówno gleby lżejsze, piaszczyste, jak i piaszczysto-gliniaste. Bulwy są sadzone od połowy kwietnia. W cieplejszych rejonach Polski, przy zauważalnie cieplejszych początkach jesieni, można posadzić mieczyki nawet na przełomie czerwca i lipca. Pomimo tak późnej pory sadze-

nia zdążą jeszcze zawiązać piękne kwiaty, lecz jest to wykorzystywane głównie w uprawie amatorskiej. Wykopuje się je w czasie, gdy rośliny są nadal zielone. Zbiór bulw rozpoczyna się 5–6 tygodni po zakwitnięciu mieczyka. Dobry termin zbioru wpływa na ich zdrowotność i lepszy materiał do przechowywania w okresie zimy.

Dzięki łatwej uprawie mieczyki występują w całej Polsce, uprawiane zarówno amatorsko w ogrodach przydomowych, jak i produkcyjnie. Dzięki tak szerokiej gamie dostępnych na rynku odmian można nimi udekorować ogród, a przez brak zimowania w naszych warunkach co roku wygodnie można zmieniać im miejsce i traktować jako „wędrujący” kwiatowy akcent w ogrodzie. Jest to idealna roślina do wazonu solo. Wystarczy kilka sztuk, aby mieć piękny i okazały bukiet z własnego ogrodu. Kwiaty tego gatunku są też chętnie wykorzystywane w dużych kompozycjach florystycznych, np. przy dekorowaniu kościołów. Możemy przedłużyć ich trwałość po cięciu, przycinając delikatnie końce pędów, a następnie umieszczając je w wazonie z ciepłą wodą (około 35°C) i zostawiając, aż woda osiągnie temperaturę pokojową. Mieczyk niestety nie nadaje się do suszenia.

Fot Wälz, Pixabay

Członkowie wspierający PTNO

Specjalistyczne Gospodarstwo
Produkcyjne PLEURO
Marcinów 15
62-704 Kawęczyn
tel.: 63 28 85 087
kom.: 606 88 37 81

**Kostki słomy przerośnięte
grzybnią bocznika**

e-mail: pleuro@pleuro.pl
www.pleuro.pl

Grupa Producentów Rozsad

Piaski 32a
97-371 Wola
Krzysztoporka

Polska rozsada gwarancją Twojego sukcesu

tel.: 44 732 59 95
tel.: 44 733 63 23
fax: 44 732 55 55
biuro@krason.com.pl
www.krason.com.pl

www.rozsadywarzyw.eu

 W. LEGUTKO

Przedsiębiorstwo
Hodowlano-Nasienne Sp. z o.o.

 Nad Stawem 1F
63-930 Jutrosin 65 548 28 12
 legutko@legutko.com.pl

www.legutko.com.pl

*Grunty, ze
zdrowo rosną.*

Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych

WAŻYŃSCY

**Ewa i Bartłomiej
Ważynscy**

WWW.WAZYNSCY.PL

ul. Kasztanowa 40
99-321 Sleszyn
woj. łódzkie

Office: +48 24 285 28 11
Mobile: +48 661 466 988
+48 602 118 939
info@wazynscy.pl

Yara Poland Sp z o.o
ul. Malczewskiego 26
71-612 Szczecin
tel.: 91 433 00 35
fax: 91 433 04 34
www.yara.pl

Produkuj ze smakiem !

plantico

Plantico – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki Sp. z o.o.
Zielonki Parcela ul. Parkowa 1A, 05-082 Stare Babice
tel. 22 722 90 66 ; e-mail: plantico@plantico.pl
NIP: 527-020-60-62 , REGON 010118053

Dział Handlowy: 22 722 95 53 ; e-mail: hurtownia@plantico.pl
www.plantico.pl ; sklep internetowy: sklep.plantico.pl

MAXI-PLON Sp. z o.o.
Sopot, Al. Niepodległości 606/610
Tel.kom.: 606 400 807, 602 355 886
Tel.: 58 763 53 81

PODŁOŻA TORFOWE

PODŁOŻA Z NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI LITEWSKICH TORFÓW

Email: marketing@maxiplon.pl

www.maxiplon.pl

Brinkman Polska Sp. z o.o.
ul. Katowicka 38
34-100 Tychy
tel.: 33 326 20 60

**Wiodący
w ogrodnictwie**

e-mail: tychy@brinkman.pl
www.brinkman.pl

Członkowie wspierający PTNO

Hortulus
Dobrzyca
zachodniopomorskie

OGRODY
HORTULUS
Spectabilis
WIEŻA I LABIRYNT
DOBRYCA

Unikalna kolekcja roślin.
Ogrody pokazowe udostępnione do zwiedzania.
Szeroki asortyment produkowanych roślin (byliny i zimozielone).

76-038 Dobrzyca 76
tel.: 94 318 13 18
fax: 94 347 51 02

e-mail: biuro@hortulus.com.pl
www.hortulus.com.pl
www.ogrody-labirynt.com.pl

VITROFLORA Grupa Producentów Sp. z o.o.
Trzęsacz 25
86-022 Dobrcz

VITROFLORA®

Sadzonki - nasiona - siewki

tel.: 52 326 20 00
fax: 52 326 20 50
e-mail: info@vitroflora.com.pl
www.vitroflora.com

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maciej Mularski
Zakład „Różanki”
ul. Gorzowska 2
Różanki
66-415 Kłodawa

T. MULARSKI
GOSPODARSTWO
OGRODNICZE

„...Nie konkurujemy ceną, lecz jakością...”

tel.: 95 720 85 85
fax: 95 720 85 95
e-mail: rozanki@mularski.pl
www.mularski.pl

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maria Mularska
Zakład Bory Malinowskie
ul. Jasna 12
Sarnów
42-512 Psary

T. MULARSKI
GOSPODARSTWO
OGRODNICZE

Familijne pomidory - nie cena a jakość

tel.: 32 267 21 71
fax: 32 267 22 73
e-mail: bory@mularski.pl
www.mularski.pl

GOLCZ
szkółka drzew i krzewów

MATEUSZ GOLCZ

Rudki - Huby 9
64 - 560 Ostroróg

Telefon +48 503 038 551
Mail mateusz@golcz.com
Internet www.golcz.com

Redakcja:

dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska
(redaktor naczelna) kaselo119@gmail.com

Prof. dr hab. Mieczysław Czekański

Prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski

Adres Redakcji:

Oddział PTNO w Poznaniu
Katedra Warzywnictwa
60-594 Poznań
ul. H. Dąbrowskiego 159